

Programul de Cooperare Transfrontalieră România – Bulgaria 2014-2020

VERSIUNEA INIȚIALĂ A PROGRAMULUI

pentru parcurgerea etapei de încadrare din

EVALUAREA DE MEDIU

Martie 2014

Common borders. Common solutions.

Datele de identificare a Proiectului

Denumirea Proiectului: *"Evaluare Ex-ante și Evaluare Strategică de Mediu pentru Programul de Cooperare Transfrontalieră România - Bulgaria 2014-2020"*

Număr Contract: 11716/19.09.2013

Autoritate Contractantă: **Biroul Regional de Cooperare Transfrontalieră Călărași pentru Frontiera România-Bulgaria**

Zona Chiciu, din cadrul clădirii principale de Pașapoarte și Serviciul Public de Transport al Bunurilor - CBCP Călărași (Romania) – Silistra (Bulgaria), Județul Călărași
Număr de telefon. + 40 242 313 091, Fax: + 40 242 231 3092
www.calarasicbc.ro/www.cbromaniabulgaria.eu

Persoană de contact: **Nicoleta MINCU** – Director Executiv
Bogdan MUȘAT – Director Secretariat Tehnic Comun pentru Programul de Cooperare Transfrontalieră România - Bulgaria 2007-2013

Autoritate de Implementare: **Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP) – Autoritatea de Management pentru Programul de Cooperare Transfrontalieră România-Bulgaria 2007-2013**

Strada Apolodor, nr. 17, București
Număr de telefon: 004 0737 244 509; 0372 111 339; Fax: 004 0372 111 456
www.cbromaniabulgaria.eu

Persoană de contact: **Ioana GLĂVAN** – Șef Unitate
Contractor: **International Consulting Expertise srl (ICE)** (Terț susținător capacitate tehnică: **ÖAR Regionalberatung GmbH**)
Vasile Lascăr nr. 42-44, floor 7, apt.17-18, Sector 2, București
Număr de telefon: 021 201 65 14 / 021 201 65 15, Fax: 021 211 01 81
Email: office@iceconsult.ro, www.iceconsult.ro

Persoană de contact: **Maria TIMOFTE** – Director Departament Management de Contract
Număr de telefon: 0731 019412,
E-mail: maria.timofte@eco3.ro

Prezentul raport prezintă versiunea inițială a programului în vederea parcurgerii etapei de încadrare, fiind elaborat de către echipa de asistență tehnică formată din Manfred KOJAN - Tem Leader, Svetla TRAYCHEVA și Marilena Pătrașcu - Experții Evaluare Strategică de Mediu. Constatările, concluziile și interpretările exprimate în acest document aparțin exclusiv autorilor și nu reflectă în niciun mod politicile și opinia Comisiei Europene sau ale unor terțe părți.

Cuprins

1	Introducere	13
1.1	Obiectiv.....	13
1.2	Abordare propusă pentru realizarea evaluării de mediu	13
2	Prezentarea Programului de Cooperare Transfrontalieră România - Bulgaria 2014-2020.....	15
2.1	Informații Generale	15
2.2	Zonă geografică eligibilă.....	17
2.3	Perioada relevantă de timp	17
3	Caracteristicile zonei potențial afectate	18
3.1	Magnitudinea și dimensiunea teritorială a efectelor	18
3.1.1	Zonele geografice ce pot fi afectate.....	18
3.1.2	Dimensiunea populației cu șanse de a fi afectată.	19
3.2	Caracteristici naturale ale zonei ce poate fi afectată	20
3.1.3	Geologie	20
3.1.4	Relief.....	21
3.1.5	Apele de suprafață	22
3.1.6	Clima	22
3.1.7	Flora și Fauna	22
3.3	Valoarea și vulnerabilitatea zonei ce poate fi afectată.....	23
3.3.1	Caracteristici naturale speciale sau patrimoniu cultural	23
3.3.1.1	Caracteristici naturale speciale.....	23
3.3.1.2	Patrimoniul cultural.....	30
3.3.2	Standarde de calitate a mediului sau valori limită depășite	31
3.3.2.1	Calitatea aerului.....	31
3.3.2.2	Calitatea apei.....	32
3.3.3	Utilizarea excesivă a solului	35
3.3.4	Arii sau peisaje recunoscute pentru statutul de zone protejate la nivel internațional, Comunitar sau național.....	40
3.3.4.1	Peisaje și arii cu statut Internațional de protecție	40
3.3.4.2	Peisaje și arii de interes Comunitar	41
3.3.4.3	Peisaje și zone protejate la nivel național.....	42
4	Conținutul programului	44
4.1	Axe prioritare.....	44
4.2	Identificarea acțiunilor indicative cu impact potențial	44
5	Context	58
5.1	Scopul programului.....	58
5.2	Contribuția la implementarea strategiilor europene relevante	58

5.3	Relația cu alte documente relevante de programare (strategii, programe, reglementari, legislație, etc.).....	59
6	Calendar Orientativ de Elaborare a Programului	61
7	Modificări și efecte posibile asupra mediului	62

Anexe:

- 1. Siturile NATURA 2000 de pe teritoriul românesc inclus în “Programul de Cooperare Transfrontalieră România – Bulgaria 2014-2020”**
- 2. Siturile NATURA 2000 de pe teritoriul bulgar inclus în “Programul de Cooperare Transfrontalieră România – Bulgaria 2014-2020”**

ACRONIME

Acronime	Definiție
AP	<i>Axă prioritară</i>
CBC	<i>Cooperare Transfrontalieră</i>
CDB	<i>Convenția cu privire la Biodiversitate.</i>
FC	<i>Fondul de Coeziune, instrument structural care sprijină Statele Membre încă din 1994, în vederea reducerii disparităților economice și sociale și în vederea stabilizării economiilor acestora. Fondul de Coeziune finanțează proiecte de infrastructură complexe în sectoarele transport și mediu.</i>
CE	<i>Comisia Europeană.</i>
EEA	<i>Agenție Europeană de Mediu.</i>
FEDR	<i>Fondul European de Dezvoltare Regională, unul dintre Fondurile Structurale. Principalul obiectiv al acestui fond este de a promova coeziunea economică și socială la nivelul Uniunii Europene prin reducerea dezechilibrelor dintre regiuni sau grupuri sociale.</i>
FSE	<i>Fondul Social European, unul dintre Fondurile Structurale ce are ca scop îndeplinirea obiectivelor strategice ale politicii de ocupare a forței de muncă la nivelul Uniunii Europene.</i>
UE	<i>Uniunea Europeană.</i>
EU ETS	<i>Sistemul Comunitar de Comercializare a Emisiilor</i>
GWP	<i>Potențial de Încălzire Globală.</i>
IP	<i>Investiție Prioritară.</i>
IPCC	<i>Panel Interguvernamental în domeniul Schimbărilor Climatice.</i>
PP	<i>Plan sau program.</i>
SAC	<i>Arii speciale de Conservare, desemnate în conformitate cu prevederile Directivei Habitare.</i>
SEA	<i>Evaluare Strategică de Mediu.</i>
SPA	<i>Arii de Protecție Specială Acvafaunistică, desemnate în conformitate cu prevederile Directivei Păsări.</i>
OT	<i>Obiectiv Tematic</i>
UNFCCC	<i>Convenția Cadru a Națiunilor Unite cu privire la Schimbările Climatice.</i>

GLOSAR DE TERMENI

Termen	Definiție*
Adaptare (la schimbările climatice)	<i>Termenul este folosit pentru a descrie răspunsurile la efectele schimbărilor climatice. Grupul interguvernamental de experți privind schimbările climatice (IPCC), definește adaptarea ca "modificări suferite de sistemele naturale sau umane, ca răspuns la stimulii climatici reali sau previzionați sau efectele acestora, prin care se moderează impactul negativ sau se stimulează impactul benefic pe care stimulii sau efectele le-ar putea avea asupra acestor sisteme." Adaptarea poate fi, de asemenea, concepută ca fiind o metodă de aliniere la schimbările climatice.</i>
Capacitate de adaptare	<i>Capacitatea unui sistem de a se adapta la schimbările climatice (inclusiv variația climatului și a extremelor de nivel moderat), de a beneficia de oportunități și de a face față consecințelor. (Glosar : CLIMATE-ADAPT)</i>
Management adaptiv	<i>Proces sistematic de îmbunătățire continuă a politicilor și practicilor de management prin aplicarea rezultatelor politicilor și practicilor anterioare.</i>
Articolul 6(3) Evaluarea corespunzătoare	<i>În Articolul 6(3) a Directivei Habitate se solicită realizarea unei evaluări corespunzătoare. Această Directivă se numește și 'Evaluarea Directivei Habitate' or 'Evaluarea Natura 2000') atunci când planurile sau proiectele care nu au legătură directă cu managementul sitului ar putea avea un efect semnificativ asupra obiectivelor de conservare și ar putea afecta, în ultimă instanță, integritatea sitului. Integritatea poate fi definită ca fiind capacitatea sitului de a sprijini în continuare habitatele sau speciile protejate. Anexa I a Directivei Habitate prezintă o listă completă a habitatelor protejate, iar Anexa II a aceeași Directive prezintă lista completă a speciilor protejate.</i>
Valoare de Referință	<i>O descriere a stării prezente și viitoare, în cazul în care nu se implementează planul sau programul (PP), având în vedere modificările produse de evenimentele naturale și de alte activități realizate de oameni.</i>
Biodiversitate	<i>Convenția cu privire la Diversitatea Biologică (CBD) definește astfel diversitatea biologică/biodiversitatea 'Diversitatea biologică reprezintă variabilitatea organismelor vii din toate sursele, inclusiv, printre altele, a ecosistemelor terestre, marine și a altor ecosisteme acvatice și a complexelor ecologice din care acestea fac parte; aceasta include diversitatea în cadrul speciilor, dintre specii și a ecosistemelor' (Articolul 2).</i>
Compensarea biodiversității	<i>Măsurile luate în vederea compensării impacturilor semnificative de tip rezidual, adverse care nu pot fi evitate, minimizate și/sau reduse sau restaurate, în scopul de a evita orice pierdere "no-net-loss" sau de a realiza un "câștig net" din punct de vedere al biodiversității. Compensarea se poate realiza sub forma unor intervenții pozitive de management, cum ar fi restaurarea habitatelor degradate, blocarea procesului de</i>

Termen	Definiție*
	<i>degradare sau evitarea riscurilor, protejarea zonelor cu risc iminent sau prognozată de pierdere a biodiversității.</i>
Directiva Păsări	<i>Directiva 2009/147/CE a Parlamentului European și Consiliului din data de 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice [versiune codificată], Monitorul Oficial L 20, 26.1.2010, p. 7.</i>
Captarea și stocarea carbonului	<i>Eliminarea carbonului din atmosferă și stocarea acestuia în rezervoare de carbon (cum ar fi de exemplu oceane, păduri sau soluri) prin procese fizice sau biologice, cum ar fi de exemplu fotosinteza.</i>
Rezervor de carbon	<i>Absorbant de carbon (de obicei sub formă de CO₂). Rezervoarele naturale de carbon include pădurile și alte ecosisteme care absorb carbonul, eliminându-l astfel din atmosferă și producând emisii CO₂. (Definiție adaptată conform Glosarului Spațiului Economic European)</i>
Clima	<i>De obicei definită ca fiind "condițiile mediu standard", sau, în termeni mai riguroși, descrierea statistică a mediei și modului în care oscilează un număr relevant de variabile cum ar fi de exemplu, temperatura, precipitațiile, vântul, pe o anumită perioadă de timp. Perioada convențională de timp alocată pentru analiza comparativă a condițiilor meteorologice este de 30 de ani, conform prevederilor Organizației Meteorologice Mondiale (OMM). (Modificat de Grupul interguvernamental de experți privind schimbările climatice)</i>
Schimbare climatică	<i>Grupul interguvernamental de experți privind schimbările climatice definește schimbările climatice ca fiind "... orice modificare a climei de-a lungul timpului, fie din cauza variabilității naturale, sau ca rezultat al activității umane." Convenția cadru a Națiunilor Unite privind schimbările climatice (UNFCCC), definește în mod specific acest concept ca fiind influențată de factorul uman, fiind astfel: "o schimbare a climei atribuită direct sau indirect activității umane care alterează compoziția atmosferei la nivel global și care se cumulează cu variabilitatea naturală a climei, observată pe o perioadă de timp comparabilă."</i>
Echivalent CO₂	<i>Măsură metrică folosită pentru a compara emisiile de gaze cu efect de seră pe baza potențialului de încălzire globală (GWP). Echivalentele emisiilor de dioxid de carbon se exprimă de obicei în "milioane de tone metrice de echivalenți de dioxid de carbon (MMTCDE)".</i>
Efecte cumulative	<i>Efectele incrementale ale acțiunilor unui plan/program, cumulate cu alte acțiuni trecute, prezente sau, în limite rezonabile, viitoare prognozabile. Efectele cumulative pot fi rezultatul acțiunilor individuale minore, dar devin semnificative la nivel colectiv atunci când au loc într-o perioadă de timp.</i>
Efecte directe	<i>Efecte asupra mediului cauzate în mod direct de punerea în aplicare a unui plan/program.</i>
Servicii de ecosistem	<i>Studiul "Economia Ecosistemelor și Biodiversitatea" (TEEB)</i>

Termen	Definiție*
	<p>definiște serviciile pe care le oferă ecosistemele ca fiind: "beneficiile pe care oamenii le primesc de la ecosisteme". Studiul stabilește de asemenea punctul de plecare al dependenței naturii umane de mediul natural. Studiul realizat la nivel european se bazează pe evaluarea Națiunilor Unite (Millennium Ecosystem Assessment), care a definit patru categorii de servicii ale ecosistemelor care contribuie la bunăstarea umană:</p> <ul style="list-style-type: none"> • servicii de aprovizionare, de exemplu, alimente sălbatice, culturi, apă proaspătă și medicamente derivate din plante; • servicii de reglare, de exemplu filtrarea de poluanți de către zonele umede, reglarea climei prin stocarea carbonului, polenizarea și protecția împotriva dezastrelor; • servicii culturale, de exemplu recreere, valori spirituale și estetice, educație; • servicii de sprijin, de exemplu formarea solului, fotosinteza și circulația nutrienților. (TEEB, 2010)
Decizie de împărțire a efortului	<p>O decizie care stabilește obiectivele anuale de emisii de gaze cu efect de seră cu caracter obligatoriu pentru statele membre pentru perioada 2013-2020. Aceste emisii obiective se referă la sectoarele care nu sunt incluse în Sistemul UE de comercializare a emisiilor (ETS) - cum ar fi de exemplu, transporturile, construcțiile, agricultura și deșeurile. Această decizie face parte dintr-un pachet de politici și măsuri legate de schimbările climatice și energie, care contribuie la transformarea Europei într-o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon și îmbunătățesc nivelul de securitate energetică.</p>
Directiva referitoare la Impactul asupra Mediului	<p>Directiva 2011/92/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului [codificare], JO L 26, 28.1.2012, p. 1. Directiva EIA prevede ca statele membre să se asigure că, înainte de obținerea acordului de dezvoltare, proiectele care ar putea avea efecte semnificative asupra mediului, din cauza naturii, mărimii sau localizării acestora au fost supuse unei evaluări a efectelor asupra mediului.</p>
Schema de Comercializare a Emisiilor și Sistemul UE de Comercializare a Emisiilor (EU ETS)	<p>Mecanism de piață care permite acelor organisme (țări, companii sau fabrici de producție) care emit gaze cu efect de seră în atmosferă, să cumpere și să vândă aceste emisii (în conformitate cu autorizațiile și aprobările în vigoare) pe baze reciproce. Emisiile se referă la eliberarea gazelor cu efect de seră și a precursorilor în atmosferă într-o anumită zonă și pe o anumită perioadă de timp. Sistemul UE de Comercializare a Emisiilor se bazează pe principiul conform căruia stabilirea unui preț pentru carbon contribuie la crearea celei mai eficiente metode de a reduce în mod semnificativ emisiile de gaze cu efect de seră la nivel global, măsură necesară pentru ca schimbările climatice să nu poată atinge niveluri periculoase.</p>
Raport de mediu	<p>Document solicitat conform prevederilor Directivei referitoare la</p>

Termen	Definiție*
	<i>Evaluarea Strategică de Mediu, ca parte a unei evaluări de mediu, în care se identifică, descrie și evaluează posibilele efecte semnificative pe care implementarea unui plan / program le poate avea asupra mediului. Directiva referitoare la Evaluarea Strategică de Mediu prevede că raportul de mediu reprezintă partea din documentația planului sau programului și conține informațiile prevăzute la articolul 5 și în anexa I.</i>
Programul European referitor la Schimbările Climatice	<i>Program lansat de către Comisia Europeană în iunie 2000. Scopul său este de a identifica și dezvolta toate elementele necesare ale strategiei UE pentru punerea în aplicare a Protocolului de la Kyoto.</i>
Fauna	<i>Animalele dintr-o anumită regiune sau dintr-un anumit habitat.</i>
Directiva Inundații	<i>Directiva 2007/60/CE privind evaluarea și gestionarea riscurilor de inundații, JO L288, 6.11.2007, p. 27, impune Statelor Membre să evalueze dacă liniile de coastă și cursurile de apă sunt expuse riscului de inundații, să cartografieze dimensiunea inundațiilor, a bunurilor și a populației care se află în situații de risc în aceste zone, precum și să ia măsuri adecvate și coordonate pentru a reduce riscul de inundații. Directiva consolidează și drepturile publicului de a avea acces la aceste informații și de a avea dreptul de a își exprima părerea pe perioada procesului de planificare.</i>
Flora	<i>Plantele dintr-o anumită regiune sau dintr-un anumit habitat.</i>
Infrastructura verde	<i>Infrastructura verde servește intereselor oamenilor și naturii în același timp. Aceasta poate fi definită ca fiind o rețea de spații verzi de înaltă calitate care conține și alte caracteristici de mediu planificate și livrate strategic. Infrastructura verde cuprinde zonele naturale și semi-naturale, caracteristici și spații verzi în zonele rurale și urbane, terestre, de apă dulce, de coastă și marine. Infrastructura trebuie proiectată și administrată în calitate de resursă multifuncțională, capabilă să ofere o gamă largă de beneficii și servicii. Ariile protejate sub forma siturilor Natura 2000 se află la baza conceptului de infrastructură verde.</i>
Gaz cu efect de seră (GHG)	<i>Orice gaz atmosferic (fie natural sau antropoc la origine), care absoarbe radiația termică emisă de suprafața pământului. Aceasta captează căldura în atmosferă și păstrează la suprafață o temperatură mai caldă decât ar fi posibil prin alte moduri.</i>
Directiva Habitate	<i>Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică, astfel cum a fost modificată, JO L 206, 22.7.1992, p. 7.</i>
Efecte Indirecte	<i>Efecte care apar departe de locul sau momentul imediat, cauzate de implementarea unui plan sau program, de exemplu, carierele de agregate din alte locații, ca rezultat a punerii în aplicare a unor noi propuneri de drum incluse în plan sau program (a se vedea, de asemenea, efectele secundare).</i>
Protocolul de la Kyoto	<i>Protocolul de la Kyoto la Convenția-Cadru a Organizației Națiunilor Unite privind Schimbările Climatice (UNFCCC), a fost adoptată în 1997 (Kyoto, Japonia). Acesta conține angajamente obligatorii din</i>

Termen	Definiție*
	<i>punct de vedere legal, în plus față de cele incluse în UNFCCC. Țările prezentate în anexa B a Protocolului (cele mai multe țări fiind membre ai Organizației Europene pentru cooperare și dezvoltare și EITS) au agreat să reducă emisiile antropice de gaze cu efect de seră (CO₂, CH₄, N₂O, HFC, PFC, și SF₆), cu cel puțin 5% sub nivelurile din 1990 în perioada 2008 - 2012.</i>
Inadaptabilitate	<i>O acțiune sau proces care are ca efect creșterea nivelului de vulnerabilitate la riscurile produse de schimbările climatice. Acțiunile și procesele disruptive includ adesea politicile de dezvoltare planificate și măsurile care oferă câștiguri de scurtă durată sau de beneficii economice, dar crește vulnerabilitatea pe termen mediu și pe termen lung</i>
Producția/captura maximă durabilă (MSY)	<i>Producția maximă durabilă (MSY) reprezintă cea mai mare valoare medie pe termen lung a capturii, care poate fi realizată/extrasă pe o perioadă de timp nedefinită dintr-un stoc sau stoc abundent în care prevalează condițiile ecologice și de mediu.</i>
Atenuarea efectelor (schimbări climatice)	<i>Un termen folosit pentru a descrie procesul de reducere a emisiilor cu efect de seră care contribuie la schimbările climatice. Acest termen se referă și la strategiile de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și la sporirea rezervoarelor de gaze cu efect de seră.</i>
Atenuare (Evaluarea Strategică de Mediu)	<i>Măsuri de prevenire, reducere și, pe cât posibil, compensare a oricăror efecte negative semnificative pe care le poate avea implementarea unui plan sau a unui program asupra mediului. (Directiva referitoare la Evaluarea Strategică de Mediu)</i>
Natura 2000	<i>O rețea europeană de arii naturale protejate desemnate în conformitate cu Directiva Habitare. Scopul rețelei este de a asigura supraviețuirea pe termen lung a speciilor și habitatelor mai valoroase și amenințate din Europa. Această rețea este formată din arii speciale de conservare (ASC) desemnate de către statele membre în conformitate cu Directiva Habitare și din arii de protecție specială (APS) desemnate în temeiul Directivei Păsări.</i>
Principiul " Nici o pierdere netă de biodiversitate"	<i>Punctul în care avantajele pe care biodiversitatea le obține din activitățile de conservare compensează pierderile de biodiversitate datorate impactului unui proiect de dezvoltare specific, astfel încât nu există nici o reducere netă globală la nivel de tipologie, cantitate și stare (sau calitate) a biodiversității în spațiu și timp. Un câștig net se traduce prin câștiguri de biodiversitate care depășesc anumite pierderi. Conceptul de " Nici o pierdere netă de biodiversitate " se află la baza principiului de compensare. (Programul de compensare a biodiversității și afacerilor)</i>
Măsuri "Fără Regrete"	<i>Măsurile "fără regrete", sunt activități care aduc beneficii chiar și în absența schimbărilor climatice. În multe locații, implementarea acestor acțiuni constituie un prim pas extrem de eficient pentru o strategie de adaptare pe termen lung. De exemplu, controlul scurgerilor din conductele de apă sau menținerea canalelor de drenaj este aproape întotdeauna considerată a fi o investiție foarte</i>

Termen	Definiție*
	<i>bună din punct de vedere al analizei cost-beneficiu, chiar și în absența schimbărilor climatice. (pagina web CLIMATE-ADAPT)</i>
Principiul precauției	<i>Principiu adoptat de Conferința Organizației Națiunilor Unite cu privire la Mediu și Dezvoltare (1992), care, pentru a proteja mediul, recomandă aplicarea unei abordări precaute pe scară largă, ceea ce înseamnă că în cazul în care există amenințări grave sau ireversibile pentru mediu, lipsa certitudinii științifice totale nu ar trebui să reprezinte un motiv pentru amânarea implementării unor măsuri de prevenire eficiente din punct de vedere al costurilor (Glosar Spațiu Economic European)</i>
Indicator proxy	<i>Măsură indirectă care aproximează sau reprezintă un fenomen în absența unei măsuri directe.</i>
Efecte reziduale	<i>Capacitatea unui sistem social sau ecologic de a absorbi perturbările, păstrând în același timp aceeași structură de bază și modalitățile de funcționare inițiale, precum și capacitatea sa de a se auto-organiza și adapta la presiuni și la schimbări. Există diferite moduri de clasificare a rezistenței sistemelor; programul de cercetare al Planificării Spațiale a Schimbărilor Climatice din Olanda oferă o listă. (Adaptat conform Glosarului CLIMATE - ADAPT). Acest concept poate fi de asemenea descris ca fiind suma schimbărilor la care un sistem poate rezista fără a-și modifica starea.</i>
Directiva referitoare la Evaluarea Strategică de Mediu (SEA)	<i>Directiva 2001/42/CE privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului, JO L 197, 21.7.2001, p.30. Prin această Directivă se solicită evaluarea efectelor de mediu pe care le poate avea o gamă largă de planuri și programe, pentru ca aceste să poată fi luate în calcul în momentul elaborării planurilor și ulterior adoptate în timp util. Publicul trebuie să fie, de asemenea, consultat cu privire la proiectele de planuri și evaluarea de mediu, iar opiniile formulate trebuie luate în considerare.</i>
Efecte secundare	<i>Efecte care apar ca urmare a unui efect primar sau ca urmare a unui proces complex (vezi, de asemenea, efectele indirecte).</i>
Nivel de sensibilitate	<i>Gradul în care un sistem este afectat de stimuli climatici, fie negativ, fie pozitiv. Efectul poate fi direct (de exemplu, o modificare a randamentului culturilor, ca răspuns la o schimbare a mediei, intervalului sau variabilității temperaturii) sau indirect (de exemplu, daunele cauzate de creșterea frecvenței inundațiilor de coastă din cauza creșterii nivelului mării).</i>
Efecte semnificative	<i>Efecte semnificative în contextul unui program sau plan, de exemplu, o funcție nu doar de mărime sau dimensiune de efect, dar de natura, sensibilitatea și dimensiunea receptorului</i>
Efecte sinergice	<i>Efecte ce interacționează în vederea producerii unui efect total mai mare (sau mai mic) decât suma efectelor individuale. Efecte cumulative ce rezultă atunci când interacțiunea dintre mai multe tipuri de impact este mai puternică decât suma tipurilor de impact considerate izolat.</i>

Termen	Definiție*
Vulnerabilitate	<i>Nivelul în care un sistem este vulnerabil sau nu poate face față efectelor adverse ale schimbărilor climatice, incluzând aici variabilitatea climatică și extremele. Vulnerabilitatea reprezintă o funcție de natura, magnitudinea și dimensiunea schimbării climatice și variației la care este expus un sistem, sensibilitatea acestuia și capacitatea de adaptare a acestuia. (Glosar CLIMATE-ADAPT)</i>

* Cf. „Îndrumarului UE privind integrarea schimbărilor climatice și a biodiversității în evaluarea strategică de mediu - 2013”.

1 Introducere

1.1 Obiectiv

Conform Regulamentelor și instrucțiunilor Uniunii Europene în vigoare, *“Programele cofinanțate de către Uniunea Europeană se supun prevederilor Directivei referitoare la Evaluarea Strategică de Mediu (Art. 2 SEA). În principiu, majoritatea programelor cofinanțate prin Fondul European de Dezvoltare Regională și prin Fondul de Coeziune necesită realizarea unei Evaluări Strategice de Mediu în timp ce, pentru programele finanțate din Fondul Social European, în majoritatea cazurilor nu este necesară realizarea unei Evaluări Strategice de Mediu. Evaluarea Strategică de Mediu se va realiza în același timp cu elaborarea programelor și se va finaliza înainte de adoptarea acestora”*¹.

Evaluarea Strategică de Mediu pentru Programul RO-BG 2014-2020 va evalua potențialul impact asupra mediului, din punct de vedere al priorităților și strategiilor Programului de Cooperare Transfrontaliera RO-BG 2014-2020 și va prezenta recomandări de îmbunătățire a calității Programului de Cooperare Transfrontalieră RO-BG 2014-2020 din perspectiva aspectelor legate de mediul înconjurător.

1.2 Abordare propusă pentru realizarea evaluării de mediu

Conform prevederilor menționate la secțiunea 5.3 a Anexei 1 *“Îndrumar pentru evaluarea ex-ante privind perioada de programare 2014-2020”*, în cazul în care Directiva referitoare la Evaluarea Strategică de Mediu se aplică unui program de cooperare trans-frontalieră, **autoritatea de management decide:**

- dacă se vor realiza proceduri separate de Evaluare Strategică de Mediu în fiecare țară, în funcție de legislația națională sau
- dacă o serie de etape se pot realiza în comun.

De exemplu, se poate lua în considerare:

- elaborarea **unui raport de mediu comun**

care va fi supus:

- **unor sesiuni separate de consultare** – în fiecare țară – cu autoritățile cu responsabilități în domeniul mediului și cu publicul.

¹ Îndrumar pentru evaluarea ex-ante privind perioada de programare 2014-2020

În acest mod, consultările transfrontaliere privind Evaluarea Strategică de Mediu/ Programul se pot finaliza în același timp cu consultările ce decurg din participarea fiecărui Stat la Programul de Cooperare Transfrontalieră România-Bulgaria 2014-2020.

Se vor realiza, de asemenea, declarații separate sau în comun ale Autorității de Management (România) și ale Autorității Naționale (Bulgaria), conform prevederilor Articolului 9(1)². Acestea vor fi puse la dispoziția ambelor țări.

În cursul celei de-a cincea întâlniri a Grupului Comun de Lucru pentru realizarea Programului de Cooperare Transfrontaliera Romania-Bulgaria 2014-2020, care a avut loc în Ruse în data de 6 martie 2014, Autoritatea de Management a aprobat abordarea propusă, după consultarea membrilor Grupului Comun de Lucru.

² Conform prevederilor Directivei privind Evaluarea Strategică de Mediu 2001/42/CE

2 Prezentarea Programului de Cooperare Transfrontalieră România - Bulgaria 2014-2020

2.1 Informații Generale

Tabelul 2-1: Informații generale cu privire la program

Aspect prezentat	Identificare / Descriere
a) Denumirea Programului	Programul de Cooperare Trans-frontalieră România – Bulgaria 2014-2020
b) Autoritatea de Management	<p>Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice Adresă: Strada Apolodor nr. 17, Sector 5, 050741 București, România; www.mdrap.ro; www.cbcrromaniabulgaria.eu Director Autoritate de Management: D-na Iulia HERTOG Persoane de contact:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ioana Glăvan, Șef Serviciu 2. Ana Varnaiote, Manager Public 3. Simona Vătafu, Manager Public 4. Mihaela Piroi, Consilier 5. Marcela Glodeanu, Manager Public 6. Valentina Vișan, Consilier 7. Anca Simion, Consilier <p>Număr de telefon: +40 372 111 339 ; Fax: 004 0372 111 456 E-mail: robg@mdrap.ro; ioana.glavan@mdrap.ro; ana.varnaiote@mdrap.ro; simona.vatafu@mdrap.ro; mihaela.piroi@mdrap.ro; marcela.glodeanu@mdrap.ro; valentina.visan@mdrap.ro; anca.simion@mdrap.ro</p>
c) Lider de Echipă prevăzut	<p>DI. Jamil BENABDALLAH – Reprezentant al Détente Consultans Paris pentru Europa Centrală și de Est/ DÉTENTE consultants S.R.L. (Ltd.), Adresă: Strada Făt Frumos nr. 5, Ploiești, județul Prahova, România Număr de telefon: +40 244 542 231 E-mail: jamil@detente.ro</p>
d) Instituția care aprobă documentul	Comisia Europeană
e) Prevederea prin care se solicită pregătirea P/P	<ul style="list-style-type: none"> - Regulamentul (UE) nr 1299/2013 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 17 decembrie 2013 privind dispoziții specifice pentru sprijinul din partea Fondului european de dezvoltare regională pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană - Regulamentul (UE) nr 1301/2013 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 17 decembrie 2013 privind Fondul european de dezvoltare regională și dispozițiile specifice aplicabile obiectivului referitor la investițiile pentru creștere economică și locuri de muncă și de abrogare a

Aspect prezentat	Identificare / Descriere
	<p>Regulamentului (CE) nr. 1080/2006</p> <ul style="list-style-type: none"> - Regulamentul (UE) nr 1303/2013 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului
<p>f) Procedura de adoptare</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Prin decizia Comisiei Europene. <p>Etape de adoptare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - “Programul de Cooperare Transfrontalieră România – Bulgaria 2014-2020” se depune oficial de către Autoritatea de Management la Directoratul General Politică Regională (DG REGIO). - În momentul în care DG REGIO primește prima versiune oficială a Programului Operațional, îl va transmite, împreună cu Evaluarea Strategică de Mediu, dacă a fost solicitată, către Directoratul General Mediu (DG ENV) pentru comentarii și sugestii. - DG REGIO transmite comentariile către autoritățile responsabile pentru programele respective. - După ce se clarifică toate aspectele, într-un mod considerat adecvat de către ambele Directorate, se va lua o decizie finală și formală, prin organizarea unor consultări între părți, cu privire la programul ce urmează să fie adoptat și la <u>propunerea de decizie în vederea adoptării acestuia.</u>
<p>g) Sector</p>	<p>Dezvoltare regională/ cooperare teritorială europeană</p>
<p>h) Zone ce pot fi afectate</p>	<p>Aproximativ 69 285 km², din care 56,75 % aparțin României (39 320 km²) și 43,25% Bulgariei (29 965 km²).</p>
<p>i) Populație</p>	<p>5 milioane de locuitori.</p>

2.2 Zonă geografică eligibilă

Zona eligibilă a Programului de Cooperare Transfrontalieră România-Bulgaria include 15 unități administrative (nivelul NUTS III) din cadrul a 6 regiuni (nivelul NUTS II), după cum urmează:

- în România (Județele): Mehedinți, Dolj, Olt, Teleorman, Giurgiu, Călărași, Constanta³ și
- în Bulgaria (Districtele): Vidin, Vraca, Montana, Plevne, Veliko Târnovo, Ruse, Silistra, Dobrich⁴

Trăsăturile caracteristice ale zonelor ce pot fi afectate, inclusiv dimensiuni și populații, sunt prezentate în secțiunea 3.

2.3 Perioada relevantă de timp

Perioada de timp analizată, pentru care se vor evalua efectele pozitive și negative ale programului, este 2014-2020 plus trei ani, până la finalizarea proiectelor; în concluzie, perioada relevantă de timp este 2014-2023.

³ Județele Mehedinți, Dolj și Olt aparțin Regiunii de Dezvoltare Sud – Vest Oltenia; județele Teleorman, Giurgiu și Calarasi aparțin Regiunii de Dezvoltare Sud Muntenia; județul Constanta aparține Regiunii de Dezvoltare Sud - Est;

⁴ Districtele Vidin, Vratza, Montana și Plevne aparțin Regiunii de Programare Nord-Vest; Districtele Veliko Turnovo, Ruse și Silistra aparțin Regiunii de Programare Centrală – Nord; districtul Dobrich aparține Regiunii de Planificare Nord-Vest.

3 Caracteristicile zonei potențial afectate

3.1 Magnitudinea și dimensiunea teritorială a efectelor

Conform criteriilor utilizate pentru etapa SEA de încadrare, așa cum se menționează în Anexa II a Directivei referitoare la Evaluarea Strategică de Mediu 2001/42/CE, magnitudinea și dimensiunea teritorială a efectelor programului asupra mediului vor acoperi:

- *zonele geografice ce ar putea fi afectate; și*
- *populația ce poate fi afectată.*

3.1.1 Zonele geografice ce pot fi afectate

Având în vedere faptul că, în această etapă a desfășurării programului, locațiile intervențiilor/ acțiunilor nu sunt definite, vom lua în considerare, în vederea realizării acestei analize, zona totală eligibilă pentru astfel de intervenții, reprezentată de zona transfrontalieră România-Bulgaria.

Aria de acoperire a Programului are o suprafață totală de 69 285 km², din care 56,75 % aparține României (39 320 km²) și 43,25% Bulgariei (29 965 km²).

Figura 3-1: Zona transfrontalieră România - Bulgaria (Sursa: Détente Consultants)

Conform informațiilor furnizate în “Analiza Teritorială”, “Programul de Cooperare Transfrontalieră România-Bulgaria 2014-2020” acoperă șapte județe din România și opt districte din Bulgaria, poziționate în partea de sud a României și, respectiv, în partea de nord a Bulgariei, de-a lungul frontierei dintre cele două state. Frontiera are 610 km lungime,

dintre care 470 km sunt delimitați de Dunăre. Cele 15 unități administrative (NUTS III) incluse în Aria Programului fac parte din cele 6 regiuni administrative (NUTS II), după cum urmează:

- Județele Mehedinți, Dolj și Olt – parte din Regiunea de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia din România;
- Județele Teleorman, Giurgiu și Calarasi – parte a Regiunii de Dezvoltare Sud Muntenia din România;
- Județul Constanta, parte a Regiunii de Dezvoltare Sud-Est din România;

Suprafața județelor din România incluse în Aria Programului reprezintă 14,49% din suprafața totală a României.

- Districtele Vidin, Vratsa, Montana și Pleven – parte din Regiunea Nord-Vest a Bulgariei;
- Districtele Veliko Tarnovo, Ruse și Silistra – parte din Regiunea Nord – Centrală a Bulgariei;
- Districtul Dobrich este parte a Regiunii Nord – Est a Bulgariei.

Suprafața districtelor din Bulgaria incluse în Aria Programului reprezintă 29,38% din suprafața totală a Bulgariei.

3.1.2 Dimensiunea populației cu șanse de a fi afectată.

Programul acoperă o suprafață de aproximativ 20 % din suprafața totală a celor două țări, cu aproximativ 5 milioane de locuitori.

Tabel 3-1: Populația zonelor transfrontaliere pe fiecare județ/district în 2011

România		Bulgaria	
Județ	Populație	District	Populație
Județ Constanța	724.671	District Dobrich	188.088
Județ Călărași	311.474	District Silistra	118.433
Județ Giurgiu	279.847	District Ruse	233.767
Județ Teleorman	395.701	District Veliko Târnovo	256.279
Județ Dolj	700.431	District Pleven	266.865
Județ Mehedinți	290.137	District Vratsa	184.662
Județ Olt	460.334	District Montana	145.984
		District Vidin	99.481
Total	3.162.595	Total	1.617.159

(Surse: Institutele Naționale de Statistică din România și Bulgaria)

3.2 Caracteristici naturale ale zonei ce poate fi afectată

3.1.3 Geologie

Din punct de vedere geologic, **teritoriul României** din Aria de acoperire a Programului se împarte, după evoluției geotectonice, în:

- **unități de platformă** alcătuite din *Platforma Valahă* și *Platforma Moesiei*, (formate în timpul ciclului pre-alpin orogenic, supuse mai mult sau mai puțin procesului de peneplenizare, din care a rezultat promontoriul Carpaților).
- **unități montane:** *Orogenul Nord - Dobrogean* (Munții Dobrogei, erodați).

Platforma scit (formată din Sectorul Bârlad și sectorul Delta Dunării), se prezintă, din punct de vedere morfologic, ca sisteme de terase și lunci create de depozitele aluvionare, pietrișuri și nisipuri, depozitele de loess fiind purtate de vânt în câmpiile înalte.

Platforma Moesică (constând din Sectorul Valah, Sectorul Sud-Dobrogean, Sectorul Dobrogean Central), se află între Carpații Orogeni (în vest), Orogenul Nord - Dobrogean (în nord) și Orogenul Balkan (în sud). Spre est, se continuă cu platoul continental al Mării Negre, fiind realizat dintr-o fundație cristalină și o pătură cu mai multe straturi sedimentare depuse pe parcursul mai multor cicluri de sedimentare, care reflectă condițiile de evoluție din diverse etape, constând în: argilite, gresii, calcare, gips, marne, argile, gresii calcaroase, pietrișuri de pe râuri torențiale, nisipuri de râuri, lacuri și fluxuri, nisip purtat de vânt, loess, cu hidrocarburi, gaze și roci utile. La suprafață se află doar depozite cuaternare ce formează câmpii și platouri (nisipuri de lacuri și fluxuri, pietrișuri, nisip purtat de vânt, loess).

Unități Montane

Orogenul Nord-Dobrogean are o poziție laterală și insulară, la o altitudine joasă și cu o suprafață mică, evoluția sa geotectonică fiind finalizată în Cretacicul inferior, cu mult înainte de perioada Carpatice (care a continuat până la Neogen-Pleistocen). Acesta acoperă treimea de nord a Dobrogei, fiind mărginit la sud de falia Peceneaga-Camena, la nord ajungând până la marginea de sud a Deltei Dunării, de-a lungul faliei Sfântu Gheorghe, spre est coborând sub sedimentele mai noi ale Mării Negre, iar spre vest continuând dincolo de Dunăre.

Platforma Moesică, cu un relief cu înălțimi mici din nordul Bulgariei și sudul României s-a format datorită deformării din Hercynian. Aceasta este acoperită de depozite sedimentare mezozoice și terțiare (cea mai mare parte carbonat). De-a lungul frontierei sale de sud, s-a realizat o avanfosă în perioada Jurassic-Cretacic, în care s-au acumulat sedimente groase. Bazinul Lom, din Bulgaria de Nord, și bazinul Varna reprezintă alte elemente structurale majore ale platformei

Aria Bulgariei în cadrul programului de Cooperare Transfrontalieră România - Bulgaria acoperă două unități structurale principale, din punct de vedere geologic: platforma Moesiei și zona Balcanilor.

Platforma Moesiei este alcătuită din succesiuni mezozoice relativ nedeformate de până la 4-5 km grosime. Acestea acoperă în mod neregulat un subsol paleozoic în mai multe straturi, fiind îngropate sub depozitele create în paleogen, neogen și cuaternar (mai ales loess). Din perioadele Triasic, Jurassic, Cretacic superior și Eocen s-au format zone neregulate, datorită principalelor evenimente de tip compresional ce au avut loc în zona centurii Alpine. Se pot identifica mai multe structuri pozitive și negative majore formate în perioade diferite

ale istoriei geologice. În cazul tuturor acestor formațiuni, sedimentele triasice au fost afectate în perioada Cimerian timpurie, prin acoperire, în timp ce succesiunile mai tinere de deasupra nu au fost, practic, deformat. Structurile care domină sunt depresiunea Lom, arcul bulgar de Nord și platforma de Sud a Moesiei.

Depresiunea Lom cuprinde o succesiune aproape neîntreruptă grosime de sedimente marine adânci și mai puțin adânci, cu o lungime de peste 5 km, datând din Mezozoic și Cenozoic, cu o surpare continuă a părții de vest a platformei Moesice. Cele mai vechi roci perforate datează din Triasicul Inferior.

Arcul bulgar de Nord s-a format ca urmare a ridicării continue a părții de est a platformei Moesiei în mezozoic și cenozoic. În părțile centrale cele mai înalte ale structurii, grosimea succesiunii mezozoice este redusă la aproximativ 1 km și încep exact din partea superioară a subsolului paleozoic, cu straturi detritice din perioada Jurasicului Mediu, urmată, în partea de sus, de carbonații din Perioada Jurasic târziu - Hauterivian - barremian. Depozitele de acoperire terțiare lipsesc. Structurile tipice ale arcului sunt reprezentate de blocuri, horst Bloc Faulting, Horst și grabene de dimensiuni diferite.

Partea de sud a Platformei Moesiei include partea de sud, scufundată, a platformei Moesice în partea frontală a Orogenului Alpin. Secțiunea mezozoică este alcătuită din formațiuni diatritice groase din Triasic și Cretacicul târziu, precum și sedimente de carbonat, care alternează local cu succesiuni marine adânci (Jurasicul târziu – Cretacicul timpuriu). Acestea sunt acoperite de depozite ce datează din paleogen și Neogen. Modelul structural este dominat în partea de sud de goluri monoclinale deformat ușor pe parcursul mai multor cicluri.

Zona balcanică include patru unități tectonice: Balcanii de Vest, Balcanii Centrali, Balcanii de Est și unitatea Kamchya. Acestea formează un sistem complex de plăci direcționate spre partea de nord, de-a lungul Carpaților de Sud și marini platformei Moesiei. Caracteristicile cheie ale acestei unități sunt: fliș pe o arie foarte mare, din perioada mezozoică și terțiar timpuriu, succesiuni de fliș, precum și de molasă tipice pentru părțile externe ale centurilor de orogenice, lipsă generală a unor urme de activitate magmatică alpină, cu excepția rocilor vulcanice sedimentare și sub-vulcanice pe dimensiuni reduse, depuse în Cretacicul superior; deformări compresionale puternice din Eocenul Mijlociu, de-a lungul segmentelor centrale și estice ale zonei; crustă continentală relativ groasă (38-34 km), ce se subțiază treptat înspre platforma Moesică.

3.1.4 Relief

Teritoriul transfrontalier este marcat de aproape toate formele de relief: dealuri, podișuri, văi, câmpii, și lunci, lacuri.

Cea mai mare parte a zonei eligibile din **România** se află în așa-numita Câmpia Română. Aceasta este alcătuită, de la vest la est, din câmpia Olteniei, Câmpia Olt-Argeș, Câmpia Bărăganului, Câmpiei de Est, și Valea Dunării.

Toată zona, cu excepția unei secțiuni scurte a frontierei de nord a **Bulgariei**, este marcată de cursul inferior al Dunării. Malurile sunt în multe zone abrupte și intră în contrast cu mlaștinile și lagunele din partea română. Câmpia Dunării, fertilă și înaltă, se întinde de la

Dunăre către poalele Munților Balcani. Alitudinea medie a zonei este de 584 de picioare (178 de metri).

3.1.5 Apele de suprafață

Dunărea reprezintă frontiera dintre România și Bulgaria, dar și caracteristica principală a reliefului din regiune.

De-a lungul regiunii transfrontaliere a Dunării se pot identifica două secțiuni distincte:

- prima între Gura Văii (la nord de Drobeta Turnu Severin) și Călărași,
- a doua între Călărași și Pătlăgeanca.

Secțiunea Gura Văii-Călărași

Secțiunea Gura Văii-Călărași are o lungime de 566 km, colectează apa mai multor cursuri de apă, din Bulgaria (Timok, Ogosta, Iskăr, Vit, Iantra) și din România (Jiu, Olt Argeș). Aceste cursuri de apă contribuie la creșterea volumului de apă al Dunării cu aproximativ 600 m³/s între Defileul Dunării și Oltenița. Acestea reprezintă o serie de insule aparte, de-a lungul acestui sector: Belene (41,1 km²), Kozlodui (6.1 km²), și insula Vardim (5,0 km²), care fac parte din Bulgaria.

Secțiunea Călărași-Pătlăgeanca

Secțiunea Călărași-Pătlăgeanca are o lungime de 374 km, iar ambele maluri ale râului aparțin României. De-a lungul acestei secțiuni, Platoul Dobrogei se situează între valea Dunării la vest și Marea Neagră la nord și est. Zona se caracterizează prin prezența mai multor iazuri.

Există mai multe lacuri pe partea română a regiunii transfrontaliere.

Partea bulgară a zonei transfrontaliere, cu propria rețea de râuri (20 de cursuri de apă majore) aparține zonei de drenaj a Mării Negre. Densitatea mare a rețelei de râuri reprezintă principala caracteristică hidrologică a zonei. Printre râurile faimoase, menționăm Iskar, Vit, Ogosta, Osam și Yantra.

3.1.6 Clima

Clima este temperat-continentală, cu veri foarte calde, cantități mici de precipitații, și ierni reci, marcate de intervale neregulate, cu viscole puternice și perioade frecvente de încălzire. O serie de influențe speciale marchează teritoriul, respectiv: influență mediteraneană în Mehedinți și Dolj, influențe marine din județele Constanța și Dobric, cu diferențe puternice între temperaturile de iarnă și de vară. În partea de sud-est, se pot simți o serie de influențe nordice, cu aer rece din nord-est spre sud-vest, vânturi puternice și ierni foarte reci.

3.1.7 Flora și Fauna

Activitățile legate de irigații în lunca Dunării, realizate înainte de 1989, au provocat schimbări majore ale vegetației. Fauna zonei include specii continentale și de stepă (Voles, scorpii și alte rozătoare mici, lilieci, broaște, șerpi, etc.). Există o varietate mare de păsări și pești în

zonă: peste 200 de specii de păsări în zona lacurilor, în insulele și pădurile din apropierea Dunării. Prezența vânatului mare este importantă din punct de vedere al turismului pentru vânătoare.

Flora și fauna au trăsături specifice și diverse, în funcție de climat și formele de relief. Elementele din partea de sud au un efect semnificativ asupra județului Mehedinți (partea românească). Mai multe plante mediteraneene și specii de animale sunt prezente în aria de acoperire a programului, cum ar fi smochinul, migdalul, vipera cu corn. Există, de asemenea, mai multe specii de scorpion și șopârlă în partea românească a zonei transfrontaliere. Unele specii ale florei mediteraneene s-au răspândit în defileul Dunării, cum ar fi de exemplu, carpenul oriental (*Carpinus orientalis*), alunul turcesc (*Corylus colurna*).

Pădurile acoperă o parte semnificativă a acestui teritoriu, astfel, managementul durabil al pădurilor reprezintă o problemă crucială. Pădurile sunt foarte importante pentru protecția împotriva eroziunii a terenurilor agricole, precum și pentru conservarea biodiversității. Două municipalități (General Toshevo și Krushari) din partea bulgară a regiunii transfrontaliere ar putea oferi un exemplu bun, prin planurile multifuncționale de management forestier.

Regiunile transfrontaliere din România, de exemplu, Dolj și Olt au câmpii bogate, cu vegetație specifică de stepă și silvostepă; cu toate acestea copacii au o pondere relativ mică. Pădurile sunt alcătuite din doar câteva specii. Cele mai tipice sunt: plopul Euro - american (*Populus*), stejarul pedunculat sau stejarul englez (*Quercus robur*), salcia albă (*Salix alba*), frasinul îngust - frunze de frasin (*Fraxinus angustifolia*), ulmul (*Ulmus*), teiul (*Tilia*), Tatar Maple (*Acer tataricum*). În apropierea Dunării, vegetația este deosebit de bogată.

3.3 Valoarea și vulnerabilitatea zonei ce poate fi afectată

3.3.1 Caracteristici naturale speciale sau patrimoniu cultural

3.3.1.1 Caracteristici naturale speciale

România

A. Biodiversitate valoroasă

În **Județul Mehedinți**, cercetările efectuate până în prezent indică faptul că județul are o mare diversitate floristică, peste 4000 de taxoni, aparținând familiei phylums: *Phycophyta*, *Lichenophyt*, *Ciuperci*, *briofite*, *Cormophyta*. În *Parcul Natural Portile de Fier* există aproximativ 28 de specii endemice, iar în *Parcul Național Domogled-Valea Cernei*, sunt aproximativ 23 astfel de specii. Un număr mare de specii de plante sunt rare, pe cale de dispariție și endemice, iar acestea se află doar în Parcul Natural Portile de Fier, necesitând astfel măsuri speciale de protecție. Acestea includ: *Stipa danubialis*, Portile de Fier Apiaceae (*Prangos carinata*), Rodopi de lalele (*Tulipa hungarica*), Bluebell (*Campanula crassipes*), etc. Habitate întâlnite în Mehedinți sunt reprezentate de pajiști și tufărișuri, pădure, zone stâncoase, peșteri și zone umede. Starea florei și faunei sălbatice este direct legată de starea habitatelor naturale, de impactul cauzat prin acțiunea altor factori de mediu.

Cercetările efectuate până în prezent asupra faunei din Mehedinți a scos la iveală o mare diversitate de specii de vertebrate și nevertebrate. Printre animale vertebrate, situația

prezentă include după cum urmează: pești, amfibieni, păsări, mamifere. Avifauna este formată dintr-un număr mare de specii de păsări, cea mai mare parte concentrație regăsindu-se în Parcul Natural Portile de Fier și în două zone umede din județ. Numărul mare de specii prezente se datorează varietății biotopurilor din această zonă, astfel că un număr mare de specii poate fi întâlnit pe o suprafață mică, aspect rar pentru țara noastră.

În **județul Dolj** sunt identificate patru habitate de interes național: mlaștini cu surse bogate în săruri minerale, pășuni împădurite, păduri de foioase, mlaștini (lacuri și iazuri distrofice naturale) și 19 habitate de interes comunitar, cum ar fi: pășuni și mlaștini Ponto- Panonice/ mlaștini Sarmațiene sărate; ape stagnante oligotrofe și mezotrofe, ape stagnante cu vegetație de tipul *Littorelletea uniflorae* și / sau *Isoëto - Nanojuncetea*, pajiști Panonice și vest - pontice pe nisipuri; vegetație de stepă eurosiberienă cu *Quercus spp.*; dune cu *Hippophae rhamnoides*, depresiuni umede intra-dune, lacuri eutrofe naturale cu vegetație de tip Magnopotamion sau tip Hdrocharition. Au fost identificate 170 de specii de interes național și un număr de 86 de specii de interes comunitar. Printre speciile de floră și faună de interes național se numără 56 de specii de plante și 114 de specii de animale (17 specii de mamifere de interes național, 43 specii de păsări de interes național, 14 specii de reptile de interes național, 13 amfibieni de interes național, 9 specii de pești de interes național, 18 specii de nevertebrate de interes național). Au fost identificate de asemenea specii de interes comunitar, inclusiv: două specii de mamifere de interes comunitar, 50 specii de păsări sălbatice de interes comunitar, 12 specii de reptile de interes comunitar, 12 specii de pești de interes comunitar, cinci specii de nevertebrate de interes comunitar, trei specii de plante de interes comunitar.

Județul Olt se caracterizează printr-un nivel moderat al biodiversității - în ceea ce privește numărul speciilor, habitatelor și ecosistemelor pe care le formează și din punct de vedere al terenurilor teren deținute, dar modificările actuale de peisaj scot la lumină amenințări serioase: intensificarea activităților agricole afectează mai ales zonele productive iar și abandonarea activităților agricole se manifestă în special în zonele mai puțin productive. În ceea ce privește flora, în județul Olt, există 2700 de specii de plante identificate, dintre care trei sunt declarate monumente ale naturii, nouă sunt pe cale de dispariție, 17 vulnerabile și 35 rare. Ecosistemele naturale și semi-naturale acoperă 17% din județ; au fost identificate și descrise 13 tipuri de habitate specifice zonelor umede, un habitat specific pentru pășuni și fânețe, șase habitate forestiere. Habitatetele din județ sunt caracterizate de o anumită compoziție a florei și faunei, componente biocenozei sunt influențate de diverși factori climatici și de sol. Influențele climatice, din zonele aride din sud-vest arid, din zonele atemperate din partea de nord a județului, precum și diferențele climatice dintre sud și nord cauzate de altitudinea terenului, au condus la formarea unui număr mare de habitate. Au fost identificate următoarele habitate: arbuști de foioase pontici - sarmatici, vegetația cu *Quercus spp.* de silvostepe eurosiberiene, pajiști aluviale cu *Cnidion Dubii*, păduri aluviale cu *Alnus glutinosa* și *Fraxinus excelsior* (*Alno - Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion alba*), păduri mixte riverane cu *Quercus robur*, *Ulmus laevis*, *Fraxinus excelsior* sau *Fraxinus angustifolia*, de-a lungul marilor râuri (*Ulmion Minoris*), pâlcuri de *Salix alba* și *Populus alba*, vegetație forestieră ponto-sarmatică cu stejar pufos, stejar și păduri dacice de carpen, păduri Balkan - panonice de cer și stejar, vegetația de stepă eurosiberienă cu *Quercus spp.*

Avifauna județului Olt este alcătuită din următoarele specii: *Ardea purpurea*, *Ardeola ralloides*, *Aythya nyroca*, *Botaurus stellaris*, *Charadrius alexandrinus*, *Chlidonias hybridus*, *Chlidonias niger*, *Ciconia ciconia*, *Circus aeruginosus*, *Cygnus cygnus*, *Egretta alba*, *Egretta garzetta*, *Himantopus himantopus*, *Ixobrychus minutus*, *Mergus albellus*, *Milvus migrans*,

Nycticorax nycticorax, *Pelecanus crispus*, *Phalacrocorax pygmeus*, *Philomachus pugnax*, *Platalea leucorodia*, *Sterna albifrons*, *Plegadis falcinellus*, *Porzana porzana*, *Recurvirostra avosetta*, *Sterna hirundo*, *Tringa glareola*.

În **județul Teleorman** predomină starea bună a pădurii, doar o mică parte este în stare proastă din cauza fenomenului de uscare și a tăierilor abuzive de pe proprietățile private. Pădurile ocupă 24 708 ha (4,3% din suprafața județului).

Pentru a preveni pierderea biodiversității, în **județul Giurgiu**, s-au stabilit mai multe categorii de arii protejate, după cum urmează: șase arii de interes național protejate și nouă arii de interes comunitar protejate. Ariile naturale protejate de interes comunitar acoperă 16,34% din județ. Principalele tipuri sunt reprezentate în județul Giurgiu de: păduri, terenuri agricole și cursuri de apă. Pădurile joacă un rol important în evoluția biodiversității și în distribuția serviciilor de ecosistem. Ele oferă un habitat natural pentru plante și animale, protejează împotriva eroziunii solului și a inundațiilor, reglează clima, și sunt extrem de valoroase pentru petrecerea timpului liber. 10% din suprafața județului Giurgiu este acoperită de pădure, iar statutul de conservare este favorabil.

Județul Călărași este alcătuit, din punct de vedere al habitatului, din medii de viață antropice în procent de 98 %, dominantă fiind forma de câmpie. Habitatele cele mai des întâlnite sunt reprezentate de pajiști, păduri și cursuri de apă dulce, din care predominante sunt: apele oligotrofe până la mezotrofe cu vegetație de *Littorelletea iniflorae* și / sau *Isoëto - Nanojuncetea*, ape puternic- mezotrofe cu vegetație bentonică și specii *Chara*, râuri cu maluri nămolose cu *Chenopodion rubri* și vegetație de tip *Bidention*; pajiști aluviale *Cnidion dubii*. În valea Dunării și insulele de habitat, întâlnim cu preponderență habitate cu codul 92A0, la nivel european, *Salix alba* (salcie albă) și *Populus alba* (plop alb), *Rubus caesius*; pe malurile și insulele foarte mari, regăsim habitatele cu codul 91F0 cu păduri ripariene mixte *Quercus robur* (stejar engleză), *Ulmus laevis* (ulm alb), *Ulmus minor*, *Fraxinus angustifolia*. Al treilea tip de habitat, cu codul 91E0* este reprezentat de pădurile aluviale cu *Alnus glutinosa* (arin negru) și *Fraxinus excelsior* (frasin comun) sau *Fraxinus angustifolia*. În Valea Dunării, acest habitat corespunde cu cel al plopului negru, cu *Rubus caesius*, fiind pădurea plopilor negri ce se întinde de-a lungul Dunării și are același rol ca și pădurile de arin negru ce se regăsesc de-a lungul râurilor din zona de munte și dealuri. Flora și fauna din județul Călărași sunt caracteristice pentru zona de stepă și silvostepă, fiind direct influențată de starea mediului din județ și nu numai.

Fauna din județul Călărași cuprinde specii de interes cinegetic, dintre care amintim mistrețul, cerbul, fazanul, iepurele, și vulpea. În iazuri și lacuri se găsesc rațe sălbatice și găște. Printre peștii care populează apele lacurilor și iazurilor amintim carasul, plătica, bibanul, șalăul și știuca, iar în Dunăre și pe brațul Borcea găsim peștele piscică, sturioni și macrou.

Județul Constanța se caracterizează printr-un număr mare de habitate naturale și semi-naturale, cu un nivel mare de diversitate : habitate acvatice (habitate acvatice de apă dulce, habitate acvatice de apă sărată, habitate acvatice de apă marină și habitate acvatice de apă de coastă), habitate terestre (habitate de păduri, habitate de pășuni, habitate de stepă și habitate de mlaștini) și habitate subterane (habitate de peșteră). Habitatele identificate până în prezent sunt clasificate în șapte categorii (comunități de coastă și halofite, căile navigabile continentale, tufișuri și pajiști, păduri, mlaștini și zone umede, grohotiș, pietre și nisipuri continentale, terenuri agricole și peisaje artificiale), care includ 58 de tipuri de habitate naturale și comunități rurale (terenuri agricole și peisaje artificiale), în conformitate cu clasificarea prezentată în lucrarea " habitatele din România ", 2005 N. Doniță et. al., și

anexa 2 a *Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul habitatelor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice* și în anexa I a Directivei Habitare (92/43/CEE). Printre cele 54 de tipuri de habitate naturale prezente sau, care pot deveni prezente, șase sunt habitate naturale prioritare europene iar 25 necesită măsuri speciale de conservare la nivel național și sunt caracterizate de un nivel mare și foarte mare de conservare. În ceea ce privește ecologia speciilor de plante, speciile dominante sunt xerofile și xeromezofile, urmate de plantele mezofile, higrofile și hidrofile. Dobrogea este caracterizată de fenomenul migrației floristice deosebit de accentuat, rezultat al schimbărilor climatice, al tipurilor de sol inițiale și al solurilor aflate la confluența tipurilor de migrație ale diferitelor elemente fitogeografice (central europene, balcanice, pontic - balcanice, pontic - panonice, pontice, Euxine, Tauro - Caucaziene, mediteraneene, sub-mediterraneene, etc.). Speciile eurasiatice sunt reprezentative, printre care numeroase specii sunt balcanice, pontico-mediterraneene, sub-mediterraneene și continentale. Deosebit de interesantă este *vegetația dunelor marine de la Agigea*, unde pe o suprafață mică de teren, se poate identifica o mare varietate de plante arenicole, dintre care unele sunt endemice. Printre raritățile floristice din această zonă, putem enumera: relicva terțiară *Ephedra distachya* (cârcel), *Alyssum borzeanum* (nisip alyssum cărunt) și *Convolvulus persicus* (volbura de nisip).

Animalele sălbatice din județul Constanța sunt extrem de variate ca și specii, ca urmare a varietății de habitate, fiind reprezentate de un număr de peste 345 de tipuri de vertebrate (45 de specii de mamifere, 243 de specii de păsări, 19 de specii de reptile, 10 specii de amfibieni, 28 specii de pești) și un număr considerabil de nevertebrate. Foarte bine reprezentați din punct de vedere numeric sunt lilieci din familia de Rhinolophidae și Vespertilionidae, majoritatea fiind specii vulnerabile sau pe cale de dispariție.

Bulgaria

În conformitate cu zonarea Geobotanical din Bulgaria (în Bondev, 1997), zona transfrontalieră este situată în zona de pădure de foioase europene, care acoperă părți din stepa Eurasiei, precum și regiunea de silvostepă.

Regiunea Nord – Vest (RNV)

Habitatele protejate caracteristice în Regiunea Nord - Vest sunt reprezentate de păduri termofile de fag (*Cephalanthero - Fagion*), păduri de stejar și carpen de tip *Galio - Carpinetum*, păduri mixte din familia *Tilio - Acerion* pe grohotișuri și ravene, păduri acidofile de *Picea montană (Vaccinio - Piceetea)*, păduri panonice cu *Quercus petraea* și *Carpinus betulus*, păduri de *Castanea sativa*, pajiști de *Molinia* pe soluri calcaroase, turboase sau argiloase (*Molinion caeruleae*) și altele. Locația fiziografică a regiunii Nord – Vest are caracteristici ce arată o biodiversitate semnificativă. Una dintre cele mai bogate specii Terțiare de floră și faună este reprezentată de vegetația de tip Fore – Balkan. Diversitatea speciilor include peste 210 specii de păsări migratoare, cu cuiburi și care ierneză în zona, peste 10 specii de amfibieni, reptile - 16 specii, pește - peste 20 de specii, și mamifere - peste 60 de specii. O mare parte a populației și a habitatelor de floră și faună protejate sunt incluse în categoria de arii protejate.

Regiunea Nord – Centrală (RNC)

Regiunea are tipul de vegetație caracteristică zonei temperate, cu păduri de foioase, mai ales de origine europeană și euro - asiatică. În această zonă se întâlnesc peste 180 de specii și subspecii de arbori și arbuști. Regiunea Dunării de Jos este caracterizată de păduri xeroterme

reziduale de *Quercus pubescens*, *Quercus cerris*, și *Quercus frainetto*. În regiunea Ruse, se găsesc specii endemice florale din Bulgaria, de tipul *Chamaecytisus kovacevii* și elemente de stepă, cum ar fi de exemplu, *Stipa lessingiana*, *Camphorosma monspeliaca*, *Chamaecytisus danubialis*, *Salvia scabiosifolia* și altele. Regiunea Silistra se caracterizează prin păduri reziduale xeroterme dominate de stejari și păduri secundare de carpen. Regiunea Troian - Târnovo conține o mare parte de elemente relictice și endemice caracteristice tipologiei Fore – balcanic, din categoria *Haberlea*, *Ostrya*, *Libanotis*, *Chamaecytisus*. Aici se găsesc multe plante medicinale. Pădurile ocupă o parte semnificativă din suprafața totală a ariilor protejate din regiune.

Printre caracteristice habitatelor naturale protejate din regiune, putem enumera următoarele tipuri: *Balkan - panonic Q. Cerris* - *Q. polycarpa*, pădurile moesice de tei argintiu, pădurile de stepă euro - siberiene cu *Quercus* spp., pădurile aluviale cu *Alnus glutinosa* și *Fraxinus excelsior*, stepele panonice și mlaștinile sărate, lacurile naturale eutrofe cu vegetație de tip *Magnopotamion* sau *Hydrocharition*, râuri plate sau muntoase, cu *Ranunculion fluitantis* și vegetație de tip *Callitricho - Batrachion*, pajiști deschise calcaroase sau bazofile de *Alyso - Sedion Albi*, grupuri hidrofile de iarbă înaltă în zonele de câmpie și în zonele montane, etc.

O parte din zonele umede de-a lungul Dunării sunt importante pentru fauna de păsări. Cea mai importantă dintre acestea este lacul Srebarna. Se pot găsi 179 de specii în zona protejată, din care 50 sunt incluse în Cartea Roșie a datelor din Bulgaria. Aici se află colonia de pelicani dalmațieni, singura din țară. De-a lungul zonelor umede învecinate, s-a format un complex important, reprezentat de cormoranul pitic, stârcul de noapte, lopătarul Sandwich, rața roșie, vidra, dihorul de stepă și marmorat.

Regiunea Nord-Est (RNE)

Stepele sarmatice, păduri panonice cu *Quercus petraea* și *Carpinus betulus*, stepa euro - siberian - Habitatele naturale protejate caracteristice pentru regiune sunt reprezentate de dunele mobil, dunele împădurite, pajiști deschise calcaroase sau bazofile de *Alyso - Sedion Albi*, subcontinental arbuști peri-panonici subcontinentali, stepe Ponto - Sarmatice, păduri Panonice cu *Quercus petraea* și *Carpinus betulus*, păduri de stepă Euro – Siberiană cu *Quercus* spp., etc.

Pe coastele părților inferioare ale râurilor și estuarelor acestora, sunt distribuite păduri dese dominate de *Fraxinus oxycarpa*, și pe alocuri, sau uneori ca specii dominante, apar *Ulmus minor*, *Populus alba*, *Quercus robur* și *Q. pedunculiflora*, și, rareori, *Alnus glutinosa* și alte specii, inclusiv specii de liane, cum ar fi de exemplu, *Smilax excelsa*, *Periploca graeca* și altele. Speciile de iarbă din păduri includ adesea specii de tip *Scilla bithynica*. Lacurile sărate și limanele sunt locații bune pentru cuiburi și pentru multe păsări rare ce ierneză în această zonă. O mare parte a populației de păsări, cum ar fi de exemplu, gâsca cu gât roșu și multe mii de alte tipuri de păsări, cum ar fi gâsca mare albă ierneză în această zonă.

B. Mediul marin și costier

Zona costieră românească are o lungime de 244 km, reprezentând 7,65 % din frontiera națională și fiind împărțită din punct de vedere al caracteristicilor economice și sociale, în două domenii principale:

-zona de nord (aproximativ 164 km lungime), de la Golful Musura până la Capul Midia și
-zona de sud (80 km), de la Capul Midia până la Vama Veche.
Zona de nord este alcătuită dintr-o regiune protejată de deltă, inclusiv Delta Dunării, pe teritoriul căreia a luat naștere Rezervația Biosferei Delta Dunării. Legislația națională și internațională impune ca activitățile economice din zonă să se desfășoare în conformitate cu statutul de rezervație naturală, astfel încât să se mențină echilibrul ecologic al zonei. Zona de sud este considerată a fi o zonă dezvoltată, unde activitățile economice sunt concentrate și au legătură cu poziția în apropierea mării.

Pe fondul restructurării activităților economice, creșterea cererilor legate de implementarea politicilor de mediu, crearea unor zone marine protejate (peste 71 % din lungimea țărmului), precum și noile reglementări privind exploatarea resurselor marine, au avut ca rezultat un proces de recuperare a ecosistemului marin în ultimii ani.

Coasta bulgară a Mării Negre acoperă tot hotarul de est al Bulgariei și se întinde de la stațiunile românești de la Marea Neagră, în nord, până la partea europeană a Turciei la sud, de-a lungul a 378 km de coastă. Regiunea reprezintă un important centru de turism. Dezvoltarea durabilă a zonei costiere necesită cooperare între toate țările riverane de la Marea Neagră. Prin urmare, a fost elaborat **Planul Strategic de Acțiune pentru Reabilitarea și Protecția Mării Negre**. Obiectivele generale ale acestui plan urmăresc asigurarea unui mediu sănătos pentru populația din jurul Mării Negre, atât în zonele urbane cât și în cele rurale, obținerea unui ecosistem marin divers din punct de vedere biologic, cu populații diverse și viabile de organisme superioare, inclusiv mamifere marine și sturioni, care ar trebui să poată asigura mijloacele de trai necesare pentru activități durabile, cum ar fi pescuitul, acvacultura și turismul în toate țările de la Marea Neagră.

Numărul habitatelor marine de interes comunitar (așa cum sunt acestea definite în Directiva Habitate - 92/43/CEE), în **zona de litoral a României**, a fost clasificat în 8 tipologii generale:

- 1110 Bancuri de nisip acoperite în permanență slab de apă marină;
- 1130 Estuare;
- 1140 Terase mlăștinoase și terase nisipoase neacoperite de apă marină la reflux;
- 1150 Lagune de coastă;
- 1160 Golfuri mici largi și golfuri puțin adânci;
- 1170 Recifuri;
- 1180 Structuri submarine provocate de scurgeri de gaze;
- 8330 Peșteri marine scufundate complet sau parțial, cu 28 de subcategorii

Numărul de habitate marine de interes comunitar (așa cum sunt acestea definite în Directiva Habitare - 92/43/CEE), în **zona de litoral a Bulgariei**, include:

- 1110 Bancuri de nisip acoperite în permanență slab de apă marină;
- 1140 Terase mlăștinoase și terase nisipoase neacoperite de apă marină la reflux;
- 1150 Lagune de coastă;
- 1160 Golfuri mici largi și golfuri puțin adânci;
- 1170 Recifuri;
- 1210 Vegetația anuală la limita mării;
- 1240 Faleză cu vegetație de *Limonium* spp. endemic de pe coastele mediteraneene;
- 1310 *Salicornia* și alte specii anuale care populează regiunile mlăștinoase și nisipoase;
- 2110 Dune mobile cu vegetație embrionară;
- 8330 Peșteri marine scufundate complet sau parțial, cu 28 de subcategorii.

Conform prevederilor Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, și prevederilor Directivei Păsări (79/409/CEE) și Directivei Habitare (92/43/CEE), s-au delimitat următoarele arii de protecție pentru zona marină a României:

- *ROSPA0076 Marea Neagră*: sit de importanță comunitară, în conformitate cu cerințele Directivei Păsări 79/409/CEE, desemnată direct cu statut de Spațiu de Protecție Acvafaunistică – SPA, prin Hotărârea de Guvern nr. 1284/2007 privind declararea ariilor de protecție specială acvifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România - 147 242,9 ha (Conservator - SC EURO LEVEL)
- *ROSCI0269 - Vama Veche - 2 Mai*: sit de importanță comunitară, în conformitate cu cerințele Directivei Habitare 92/43/CEE, adoptată prin Decizia 2009/92/CE, care se suprapune cu Rezervația Marină 2 Mai-Vama Veche, arie naturală protejată de importanță națională – 5,272 ha (Conservator - INCDM);
- *ROSCI0094 – Izvoarele sulfuroase de la Mangalia*: sit de importanță comunitară, conform cerințelor Directivei Habitare 92/43/CEE, adoptată prin Decizia 2009/92/CE - 362 ha (Conservator INCD GEOECOMAR);
- *ROSCI0197 – Plaja submersă Eforie Nord - Eforie Sud*: sit de importanță comunitară, conform cerințelor Directivei Habitare 92/43/CEE, adoptată prin Decizia 2009/92/CE - 141 ha (Conservator SC EURO LEVEL);
- *ROSCI0273 – Zona marină de la Capul Tuzla*: sit de importanță comunitară, conform cerințelor Directivei Habitare 92/43/CEE, adoptată prin Decizia 2009/92/CE – 1,738 ha (Conservator INCD GEOECOMAR);
- *ROSCI0237 - Structuri sub-marine metanogene de la Sfântu Gheorghe*: sit de importanță comunitară, conform cerințelor Directivei Habitare 92/43/CEE, adoptată prin Decizia 2009/92/CE - 6.122 ha (Conservator INCD GEOECOMAR);
- *ROSCI0066 – Rezervația Biosferei Delta Dunării – marine part*: sit de importanță comunitară, conform cerințelor Directivei Habitare 92/43/CEE, adoptată prin Decizia 2009/92/CE, care se suprapune cu zona marină a Rezervației Biosferei Delta Dunării – arie naturală protejată de importanță națională și internațională – 121,697 ha (Conservator ARBDD).

În 2012, s-a realizat o cercetare care s-a axat pe identificarea și clasificarea habitatelor marine în două situri marine noi pentru **litoralul României**, respectiv

- ROSCI0281 Cap Aurora și
- ROSCI0293 Costinești - 23 August.

Conform prevederilor Directivei Habitate (92/43/CEE), se desemnează următoarele arii protejate în **zona marină și de coastă a Bulgariei**:

- BG0000573 Complex Kaliakra
- BG0000621 Shabla – Lacul Ezeretz
- BG0000154 Lacul Durankulak
- BG0000118 Zlatni Pyasatzi
- BG0000102 Valea Batova River

3.3.1.2 Patrimoniul cultural

Romania

În România, lista monumentelor istorice, inclusiv a site-urilor arheologice, este elaborată și actualizată de Ministerul Culturii și are un caracter oficial și legal. În conformitate cu cea mai recentă actualizare aprobată prin Ordinul Ministrului nr. 2.361/2010, pe teritoriul României, care este parte a programului, se află 3929 monumente istorice, repartizate pe județe, așa cum se arată în tabelul de mai jos.

Tabel 3-2: Monumente istorice din zona României inclusă în program

Numărul Monumentelor Istorice din zona transfrontalieră a României	
Județ	Număr
Constanța	684
Călărași	284
Giurgiu	542
Teleorman	393
Dolj	699
Mehedinți	569
Olt	758
TOTAL	3929

În fiecare dintre cele șapte județe ale României incluse în program, există obiective ce aparțin patrimoniului cultural, inclusiv situri arheologice care vor fi descrise în detaliu, după caz, în momentul în care se cunosc locațiile acțiunilor propuse în program.

Una dintre cele mai cunoscute zone este reprezentată de *situl arheologic Histria*.

Histria, colonie greacă de pe coasta dobrogeană a Mării Negre (azi pe malul lacului Sinoe), a fost fondată de către coloniști din Milet la jumătatea secolului al 7-lea î.Hr. (conform datelor

transmise de Eusebiu, o perioadă aproximativă de fondare a acestei colonii fiind între anii 657/656 î.Hr., și, conform tradiției menționate de Ps. Skymnos, anul 630 î.Hr. ar putea reprezenta data de întemeiere a așezării) și a rezistat timp de 14 de secole, până în secolul al 7-lea d.Hr.. Este cea mai veche colonie grecească de pe coasta de vest a Mării Negre, precum și una dintre primele colonii întemeiate în bazinul acestei mări. De asemenea, Histria este cel mai vechi oraș atestat pe teritoriul actual al României.

Bulgaria

Conform datelor din Registrul Valorilor Național Culturale (VCN) al Institutului Național al Patrimoniului Cultural Netransferabil, numărul total de valori naționale culturale depășește 40000, din care 13500 sunt arheologice.

Valorile național culturale arheologice sunt distribuite relativ uniform pe teritoriul țării și se află mai ales în afara zonelor locuite.

Un număr total de 1730 de valori național culturale au fost înregistrate în Regiunea Nord-Est a Bulgariei, din care 834 se află în regiunea Dobrich. În Regiunea Nord Vest au fost înregistrate 1467 valori național culturale, dintre care 138 în zona Vidin, 123 în Montana, 91 în Vratsa, 469 în Pleven. 2557 valori național culturale sunt înregistrate în Regiunea Nord Centrală a Bulgariei, din care 928 în zona Veliko Turnovo, 552 în zona Ruse și 436 în zona Silistra.

Unul dintre cele mai proeminente site-uri culturale din regiune este reprezentat de Bisericile rupestre din Ivanovo, incluse pe Lista Patrimoniului Mondial UNESCO. Acestea reprezintă un grup de biserici monolitice, capele și mănăstiri cioplite din piatră solidă și complet diferite de alte complexe mănăstirești din Bulgaria, situate în apropiere de satul Ivanovo, la 20 km sud de Ruse, pe malurile stâncoase înalte ale Rusenski Lom, la 32 m deasupra râului. Complexul este renumit pentru frescele sale medievale frumoase și bine conservate.

3.3.2 Standarde de calitate a mediului sau valori limită depășite

3.3.2.1 Calitatea aerului

România

Evaluarea calității aerului înconjurător este reglementată în România prin *"Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător"*, care transpune *Directiva 2008/50/CE, adoptată de Parlamentul European și a Consiliului privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa și Directiva 2004 / 107/EC al Parlamentului European și al Consiliului privind arsenicul, cadmiul, mercurul, nichelul și hidrocarburile aromatice policiclice în aerul înconjurător.*

Următorii poluanți sunt luați în considerare pentru evaluarea calității aerului: dioxid de sulf (SO₂), dioxid de azot (NO₂), oxizi de azot (NO_x), pulberi în suspensie (PM₁₀ și PM_{2.5}), plumb (Pb), benzen (C₆H₆) ; monoxid de carbon (CO), ozon (O₃), arsen (As); cadmiu (Cd); nichel (Ni); hidrocarburi aromatice policiclice - (HAP) / benzopiren (BAP), mercur (Hg).

Conform "Stării Mediului – Raport Final 2012" prezentat de către Agenția Națională de Protecție a Mediului, standardele de calitate a mediului au fost depășite în 2012 în zonele de interes ale programului la ozon (O₃) potrivit informațiilor obținute de la:

- Stația de trafic DJ-3 (Craiova – județul Dolj);

- Stația industrială DJ-4 (Ișalnița – județul Dolj);
- Stația rurală de fundal DJ-5 (Breasta – județul Dolj).

Nici un alt poluant de aer nu a depășit standardele de calitate a mediului în zona de acțiune a programului.

Conform raportului, “în 2012 a fost atins pragul de informare pentru ozon, pe fondul condițiilor atmosferice calme, nefavorabile pentru dispersia poluanților în aer, ceea ce a dus la producerea și acumularea de ozon în aceste zone”.

Bulgaria

În prezent, zona bulgară inclusă în program, în special Veliko Târnovo și Gorna Oryahovitsa, are probleme de mediu grave, din cauza ratei de poluare a aerului și apei și a contaminării solului.⁵

Districtele Vidin și Vratsa au atins în 2012 cea mai înaltă cotă la nivel de țară din cauza particulelor fine de praf. 34% din populația din zona monitorizată de pe teritoriul Bulgariei este afectată de poluare, care atinge o normă zilnică de 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, această normă fiind depășită în cel puțin 35 de zile pe an. Justificarea nivelului mare de particule fine de praf înregistrate se regăsește în emisiile produse de transport, din sectoarele industrial și construcții, și din administrația deficitară a străzilor. În privința emisiilor de SO₂, NO₂ și ozon, nu s-au înregistrat niveluri ce depășesc normele admise.

3.3.2.2 Calitatea apei

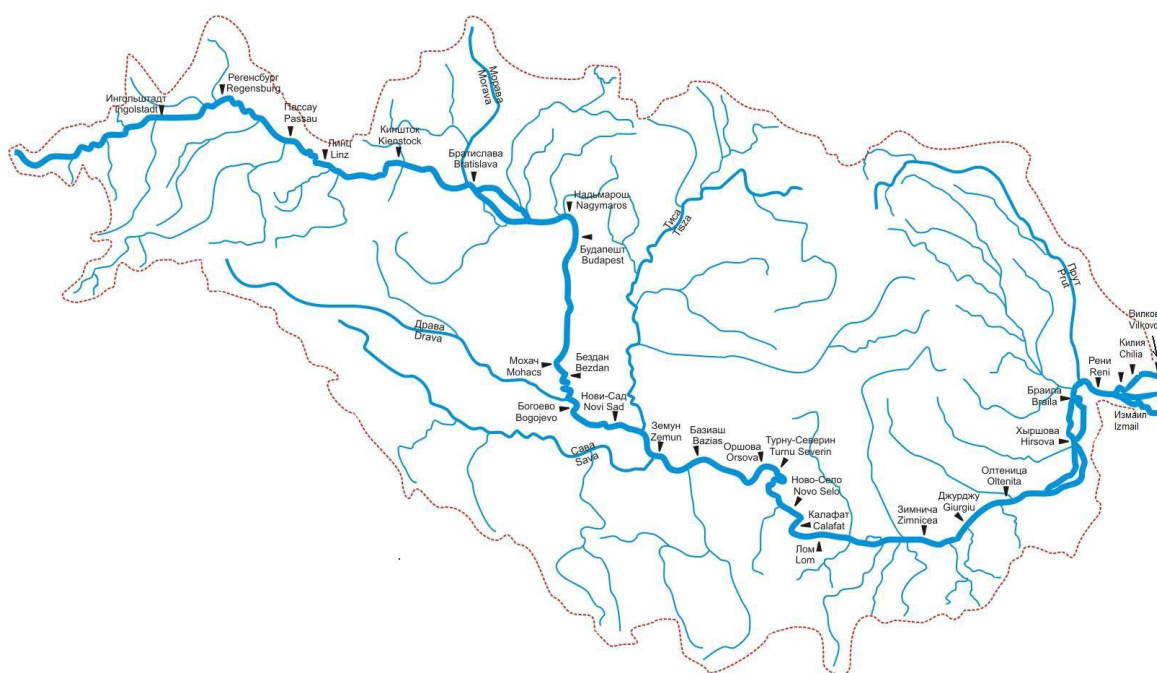

Figura 3-2: Bazinul Dunării

România

A. Dunărea

⁵ Strategia de Dezvoltare Regională la nivel național a Republicii Bulgaria pentru perioada 2012-2022 (Ministerul Dezvoltării Regionale și Lucrărilor Publice, 2012)

De-a lungul cursului principal al Dunării, gestionat de Administrația Bazinală de Apă (ABA) Jiu și de Administrația Bazinală de Apă (ABA) Dobrogea – Litoral, au fost identificate și evaluate 7 corpuri de apă (4 corpuri de apă pe cursul principal și 3 corpuri de apă pe cele 3 brațe, cu o lungime monitorizată totală de 1 260 km). Cele 7 corpuri de apă au fost desemnate ca fiind:

- 2 corpuri de apă naturale și
- 5 corpuri de apă extrem de modificate.

În urma evaluării datelor obținute, a rezultat că toată lungimea monitorizată are o stare ecologică bună, respectiv, un potențial ecologic bun.

Cei mai importanți afluenți ai părții din stânga Dunării, pe teritoriul României, incluși în program sunt: râul Jiu și râul Olt.

B. Bazinul hidrografic al Jiului

a) Condițiile ecologice ale corpurilor de apă naturale de suprafață

Au fost evaluate 41 corpuri de apă naturale în bazinul hidrografic Jiu, pornind de la monitorizarea elementelor biologice și de sprijin – râuri, cu o lungime de 1.293,7 km. Din cei 1.293,7 km monitorizați în vederea stabilirii condiției ecologice, distribuția lungimii comparativ cu condiția ecologică este:

- 915,1 km (70,74%) în stare ecologică bună și
- 378,6 km (29,26%) în stare ecologică moderată.

b) Potențialul ecologic al corpurilor de apă de suprafață extrem de modificate

1 organism de apă extrem de modificat a fost evaluat în bazinul hidrografic Jiu, din categoria râuri, 9 km lungime. Evaluarea a indicat că toți cei 9 km corespund potențialului ecologic moderat (PEMO).

C. Bazinul hidrografic Olt

a) Condițiile ecologice ale corpurilor de apă naturale de suprafață

Au fost evaluate 73 corpuri de apă naturale în bazinul hidrografic Olt, pornind de la monitorizarea elementelor biologice și suport – râuri, cu o lungime de 2.205 km. Din cei 2.205 km monitorizați în vederea stabilirii condiției ecologice, distribuția lungimii comparativ cu condiția ecologică este:

- 1.553km (70,43%) în stare ecologică bună și
- 652 km (29,57%) în stare ecologică moderată.

b) Potențialul ecologic al corpurilor de apă de suprafață extrem de modificate

Au fost evaluate 12 corpuri de apă naturale în bazinul hidrografic Olt, pornind de la monitorizarea elementelor biologice și suport – râuri, cu o lungime de 533,5 km. Din cei 533,5 km de râuri – CAPM monitorizați în vederea stabilirii condiției ecologice, distribuția lungimii comparativ cu condiția ecologică este:

- 6 km (1,12%) cu potențial ecologic maxim și
- 175,5 km (32,89%) în stare ecologică bună.
- 352 km (65,98%) în stare ecologică moderată.

c) Potențialul ecologic al corpurilor de apă de suprafață artificiale

Au fost delimitate 2 corpuri de apă artificiale în bazinul hidrografic Olt – cu o lungime de 42 km, ambele fiind declarate în stare ecologică moderată în urma evaluării 2012.

Bulgaria

Administrația Apelor se realizează la nivel național și la nivel de bazin în Republica Bulgaria. S-au desemnat următoarele regiuni de administrație a apei la nivel de bazin:

- Regiunea Dunării, cu centru în Plevna;
- Regiunea Mării Negre cu centrul la Varna;
- Regiunea East Aegean cu centrul la Plovdiv; și
- Regiunea Vest Aegean cu centrul la Blagoevgrad.

Zonele din cadrul celor șase regiuni de planificare de nivel 2 din Bulgaria nu se suprapun cu teritoriile ce aparțin celor patru Administrații Bazinale de Apă. Se previne astfel diferențierea resurselor de apă de suprafață din regiuni. În cazul zonei transfrontaliere analizate, sunt relevante următoarele regiuni:

- Zone de nivelul 2 din regiunea Dunării cu centrul la Plevna – Nord - Vest; Nord Centrală, Nord - vest Nord - Est, de-a lungul Râului Iskar din Sud - Vest; și
- Zone de nivelul 2 din regiunea Mării Negre, regiunea Varna - Nord (cu excepția părții de nord-vest), regiunea de Sud - Est și o mică parte nord - centrală.

Printre indicatorii de poluare menționăm: creșterea CBO5, nitriții și azotul de amoniu, fosfații, substanțele insolubile și extractibile. Unele problemele legate de calitatea apei sunt:

- Ape uzate în așezările care nu sunt complet acoperite de rețeaua de canalizare. Există multe așezări fără canalizare și canale colectoare pentru tratarea apei;
- Nu există stații de tratare a apelor uzate în orașe cu peste 10.000 de locuitori echivalenți și în orașe cu o populație între 2 000 și 10 000 de locuitori. O parte din facilitățile de tratare existente sunt ineficiente, învechite sau prost întreținute;
- Apele uzate netratate sunt deversate în corpurile de apă de suprafață;
- Poluarea din surse agricole - îngrășăminte și pesticide;
- Descărcarea nereglementată a apelor reziduale industriale în unele locuri;
- Starea rețelelor de canalizare existente nu este întotdeauna adecvată - rețelele sunt depășite și permit scurgeri;
- Problemele cu tratarea apelor uzate sunt tipice pentru orașele și satele mai mici unde nu există facilități de tratare a apei și desfășurarea activităților economice implică riscuri pentru protecția mediului;
- Există depozite de deșeuri non-reglementate pentru deșeuri menajere, inclusiv în terasele inundabile ale râurilor;
- Apa din secțiunile râurilor în care se efectuează operațiunile de extracție a pietrișului are statut hidromorfologic chimic slab.

D. Calitate apelor subterane

Calitatea apelor subterane incluse în programul monitorizat în 2012, a determinat clasificarea stării corpurile de apă subterane "bună" și "defectuoasă", așa cum se ilustrează în tabelul de mai jos.

Tabel 3-3: Rezultatele monitorizării calității apelor subterane incluse în program în 2012

Bazin/ Zonă hidrografică	Numărul de corpuri de apă subterane monitorizate	Stadiu actual		Corpuri de apă subterane în stare chimică defectuoasă	Indicatori care determină clasificare "defectuos"
		Bun	Defectuos		
B.H.JIU	8	6	2	ROJI05	NO ₃
				ROJI06	NO ₃
B.H. OLT	14	12	2	ROOT01	NO ₃ ; NH ₄
				ROOT08	NO ₃
S.H. DOBRUDJIA – SEASIDE	10	5	5	RODL01	NO ₃ ; Cl
				RODL04	NO ₃
				RODL07	NH ₄ ; NO ₃ ; PO ₄ ; Cl
				RODL09	NO ₃
				RODL10	NO ₃ ; NO ₂

E. Vulnerabilitate

Contaminarea cu nitrați și fosfați

În ceea ce privește poluarea apei, nutrienții interesanți sunt reprezentați de diferite forme de azot și fosfor (nitrați, nitriți, amoniac, azot organic de resturi de plante sau alți compuși organici și fosfații). Excesul de nutrienți, oricare ar fi sursa, vin prin spălare sau infiltrare în apele subterane, râuri, lacuri și mări. Prin fierbere, concentrația de nitrați din apă crește și filtrele de purificare nu absorb nitrații.

În mod natural, nitrații (NO₃) și fosfații (PO₄) din ape provin din reziduurile animalelor acvatice (în special pești), de la solul care formează bazinul lacustru sau din descompunerea materiei organice specifice acviferelor. Excesul de fosfați și nitrați provine din activitățile umane, respectiv din deșeurile umane și din diverse surse industriale și agricole (îngrășăminte și gunoi de grajd).

Agricultura și creșterea animalelor are ca rezultat o poluare semnificativă a apelor subterane, care se realizează de multe ori în mod cumulativ și persistent la nivelul straturilor de apă.

3.3.3 Utilizarea excesivă a solului

Partea românească a regiunii transfrontaliere reprezintă 28 % din totalul terenurilor arabile din România. Potențialul agricol este unul semnificativ, atât din punct de vedere al terenului arabil, cât și din punct de vedere al producției medii la hectar, în special de grâu, orz și orzoaică, porumb și floarea-soarelui, dar și din punct de vedere al producției medii de fructe. Din 3 932 mii de hectare în zona românească:

- 78,21 % au fost terenuri agricole,
- 10,77 % păduri și alte terenuri forestiere, și

- 4,02% cursuri de apă și lacuri, care reprezintă 19,22 % din apele și lacurile din România (822.700 hectare).

Partea bulgară a regiunii transfrontaliere reprezintă 52 % din totalul terenurilor arabile din Bulgaria. Regiunea este specifică pentru podgoriile sale, reprezentând peste 20% din totalul zonei viticole din Bulgaria. Districtul Dobrich ocupă primul loc în ară din punct de vedere al terenului agricol cu 375.350 ha, din care se folosește peste 88 %. Această rată ridicată de utilizare a terenului agricol poziționează acest district pe primul loc în țară. Pe de altă parte, districtul Vidin ocupă locul al doilea în țară din punct de vedere al valorii terenurilor agricole neutilizate. Terenul agricol neutilizat în acest district reprezintă 7,7 % din totalul terenurilor agricole neutilizate din Bulgaria, având cea mai mare proporție de teren nefolosit din district, respectiv 21,7%.⁶

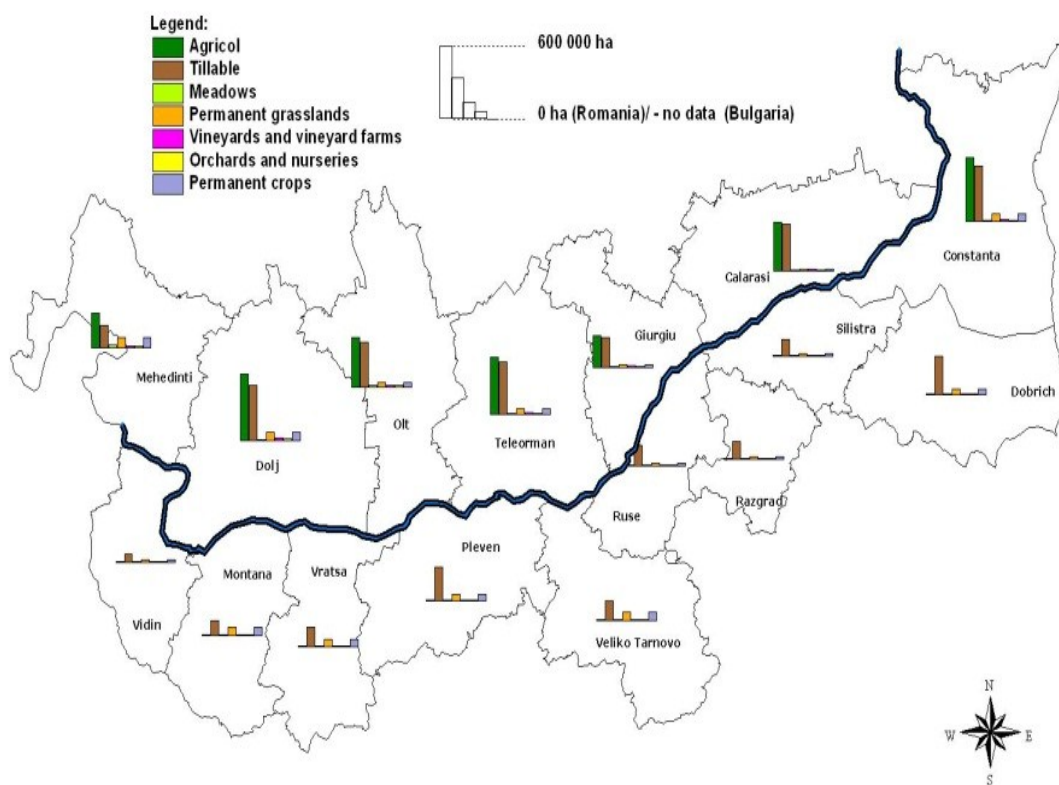

Figura 3-3: Folosințe ale terenurilor în zona programului

Nivel de vulnerabilitate

⁶ Sursă: Raportul cu privire la utilizarea teritoriului Republicii Bulgaria pentru 2011, Ministerul Agriculturii, Departamentul Agrostatic

Din inventarul realizat în România de către Institutul de Cercetări pentru Pedologie și Agrochimie în colaborare cu birourile locale de cercetare pentru Pedologie și Agrochimie și cu alte unități de cercetare, cu privire la terenurile agricole, din care terenul arabil cel mai bine reprezentat, calitatea solului este afectată într-o măsură mai mică sau mai mare printr-una sau mai multe restricții.

Influențele nocive ale acestor restricții sunt reflectate de deteriorarea caracteristicilor și funcțiilor solurilor, în special a capacității bioproductive a acestora, dar, și mai grav, a calității produselor agricole și siguranței alimentare, cu consecințe grave pentru calitatea vieții umane.

Aceste restricții sunt determinate fie de factori naturali (climă, forme de relief, caracteristici edafice, etc.), sau de activitățile agricole și industriale antropice, în multe cazuri, factorii menționați acționând împreună în mod negativ, având ca efect scăderea calității solului, și chiar anularea funcțiilor acestora.

Factori de limitare identificați:

Conform studiului menționat mai sus, factorii de limitare sunt:

- *Seceta*, inclusiv în zonele echipate anterior cu sisteme de irigare.
- *Exces periodic de umiditate la nivelul solului*. Mai multe perimetre din zonele cu lucrări vechi și ineficiente de diguire, neîntreținute, sunt periodic inundate, înregistrându-se daune grave prin distrugerea fermelor, a culturilor, animalelor, a liniilor de comunicații și pierderea de vieți omenești.
- *Eroziunea apei*, prezentă chiar și în zonele care sunt amenajate cu lucrări antierozionale, fiind degradate puternic în alte zone în prezent, alături de alunecările de teren care provoacă pierderi importante de sol de până la 41,5 t / ha pe an.
- *Eroziunea eoliană* apare pe o suprafață mare de terenuri, cu riscul de a se extinde, având în vedere faptul că, în ultimii ani, unele păduri și perdele de protecție au fost eliminate din zonele cu sol nisipos, acestea devenind expuse procesului de degradare. Aceste soluri au un volum edafic redus, o capacitate redusă de reținere a apei și sunt afectate de consecințele secetei, având un nivel scăzut de fertilitate.
- *Conținut excesiv* în partea superioară a solului.
- *Sărarea solului*, cu tendințe de agravare în perimetrele irigate, drenate și irațional exploatare, sau în zonele cu potențial secundar de sărare.
- *Deteriorarea structurii solului și consolidările secundare* ("plug unic") realizate după ce s-a executat consolidarea primară, având tendința de a forma o crustă de suprafață.
- *Statutul agrochimic*, analizat pe un procent de 66 % din fondul agricol, cu următoarele atribute nefavorabile:
 - aciditate sau alcalinitate puternice sau moderate a terenurilor agricole;
 - nivel scăzut de asigurare a solului cu fosfor mobil;
 - nivel scăzut de asigurare a solului cu potasiu mobil;
 - nivel scăzut de asigurare a solului cu azot mobil;
 - nivel scăzut de asigurare a solului cu humus;
 - deficiențe ale micro-elementelor pe anumite zone semnificative, în special deficiențe de zinc, puternic resimțit în culturile de porumb.
- *Poluarea fizico – chimică și chimică* a solului afectează suprafețe mari de teren. Deși, în ultimii ani, o serie de unități industriale au fost închise, iar altele și-au redus activitatea, poluarea solului se menține la nivel ridicat în zonele puternic afectate. Poluarea cu petrol și apa sărată ce provine din exploatarea petrolului, rafinarea și transportul acestuia este, de asemenea, prezentă.

- *Deteriorarea solului prin lucrări de excavare* ce afectează suprafețe mari, fiind una dintre cele mai grave forme de deteriorare a solului, frecventă în industria minieră, de exemplu, în bazinul minier al Olteniei. Calitatea terenurilor afectate de acest tip de poluare a scăzut cu 1 până la 3 clase, astfel că unele din aceste zone au devenit practic neproductive.
- *Acoperirea solului cu deșeuri și reziduuri solide* cauzate de scoaterea zonelor importante din circuitul agricol.

Anumiți factori de limitare reprezintă consecințe ale efectelor schimbărilor climatice, care afectează cea mai mare parte a agriculturii.

Terenurile agricole și vulnerabilitatea acestora la schimbările climatice

Din punct de vedere al datelor pluviometrice, peste 90% din modelele climatice prognozate pentru perioada 2090-2099 au arătat mai multe episoade de secetă pe timpul verii, în special în Sudul și Sud - Estul României (cu deviații negative comparativ cu perioada 1980-1990, peste 20%). În ceea ce privește precipitațiile din timpul iernii, abaterile sunt mai mici iar nivelul de incertitudine mai mare.

Agricultura reprezintă cel mai vulnerabil domeniu, studiile relevând următoarele aspecte⁷:

- În cazul culturilor de grâu, analiza rezultatelor simulate după două scenarii climatice regionale (2020-2050 și 2080-2099) prezintă o creștere a producției de cereale (în medie cu 10,3% - 34,8 % față de nivelurile actuale, în funcție de modificarea factorului de coeficient genetic pe vernalizare și fotoperioadă) și o dezvoltare mai rapidă a culturii, de 8 până la 21 de zile, comparativ cu perioada curentă și regiunea agricolă; creșterile sunt indicate în zonele de sud și sud-est, unde tendința de creștere a valorilor termice este mai evidentă și, ca rezultat, procesul vegetativ este mai intens.
- Rezultatele simulate pentru suprafața agricolă din sudul României indică faptul că soiurile de grâu cu cerințe medii referitoare la vernalizare și reduse referitoare la cerințele legate de perioade de lumină redusă reprezintă cea mai bună combinație pentru a asigura cea mai bună utilizare a resurselor climatice viitoare, permițând randamente constante și o variabilitate anuală redusă. Creșterea producției de grâu ca rezultat a schimbărilor climatice se datorează efectului pozitiv de creștere a concentrațiilor de CO₂ din atmosferă asupra fotosintezei, contracarându-se astfel efectul negativ al scurtării sezonului de creștere ca urmare a creșterii temperaturii aerului.
- În cazul culturilor de porumb, în partea de sud-est a României, conform previziunilor climatice pentru perioada 2020-250, scurtarea sezonului de creștere cu o medie de 20-37 zile poate rezulta din creșterea temperaturii aerului, producția scăzând astfel cu 14% până în 2020 și 21% până în 2050, ca urmare a creșterii deficitelor de apă din sol, în special în faza de creștere a cerealelor (iulie-august). Având în vedere faptul că porumbul este o plantă C₄, beneficiază mai puțin de efectele creșterii concentrației de CO₂ asupra fotosintezei.

⁷ Conform studiului realizat de Institutul Național de Hidrologie și Gospodărire a Apelor din România „Impactul schimbărilor climatice și al directivei cadru asupra costurilor și resurselor de apă în sud – estul României”, care a început în 2011 și va fi finalizat în 2014

În Bulgaria, tendințele de încălzire a climei sunt evidente. În 2011, temperatura medie anuală a fost cu 0,4 ° C mai mare decât cea din perioada 1961-1990. În plus, perioadele de secetă sunt mai dese și mai lungi, fiind urmate de furtuni puternice și inundații puternice ce au ca rezultat daune și victime⁸.

Toate districtele din Bulgaria de Nord au o capacitate foarte redusă de a se adapta la schimbările climatice (acestea sunt printre cele mai mici din partea de est și sud a Europei). Acest indicator este influențat de cinci dimensiuni, cum ar fi tehnologia, infrastructura, instituțiile, resursele economice, cunoștințele și nivelul de conștientizare, precum și de localizarea geografică (ESPON 2013).

În ciuda planurilor și strategiilor existente cu privire la perdelele de protecție și împădurire, există o tendință de defrișare a centurilor de protecție de-a lungul malurilor Dunării, în Bulgaria, ceea ce duce la o creștere a alunecărilor de teren și, de asemenea, cauzează probleme de navigare.

La finalul reformei funciare realizate în anul 2000, structura exploatațiilor agricole din Bulgaria a fost dominată de trei grupuri: ferme mici de subzistență administrate de persoane aproape de vârsta pensionării, cooperative, cele mai multe dintre ele cu o situație financiară deficitară, și ferme comerciale mari. Numărul de ferme familiale de dimensiuni medii a rămas mic (Alexandrov, 2008).

În perioada de tranziție, cantitatea de apă folosită pentru irigare în Bulgaria a scăzut brusc. În plus, ponderea zonelor irigate comparativ cu ponderea zonelor care ar putea fi irigate este scăzută. Porțiuni mari de sisteme de irigare existente sunt abandonate, la fel ca și cele aflate încă în uz, care sunt întreținute în mod neadecvat. Culturile, cum ar fi de exemplu grâul și orzul, au înlocuit mai multe culturi care au nevoie de multă apă, cum ar fi de exemplu legumele, orezul și porumbul. Procesul de irigare, până de curând un utilizator major de apă în Bulgaria, a fost afectat în mod drastic. Distribuția inegală a resurselor de apă naturale din Bulgaria în timp și spațiu face irigarea necesară pentru reducerea riscurilor de producție și asigură importanța economică semnificativă continuă a resurselor de apă. Cu toate acestea, sistemele de irigații au fost construite pentru a deservi unități de producție de mari dimensiuni în timpul socialismului și nu satisfac nevoile numărului mare de proprietari de terenuri la scară mică, care au apărut ca urmare a procesului de restituire a terenurilor. Mai mult decât atât, facilitățile s-au deteriorat în mare parte, drepturile de proprietate asupra infrastructurii sunt ambigue iar pierderile de apă din sistem ajung la 70% din cauza facilităților întreținute defectuos și a furturilor de apă. În timpul schimbărilor climatice din Bulgaria ce au avut loc în secolul 21, cele mai vulnerabile vor fi: a) culturile agricole de primăvară, ca urmare a deficitului de precipitații prognozat în perioada caldă a anului; b) Culturile cultivate pe soluri infertile; c) zonele cu culturi neirigate; d) terenurile arabile din sud - estul Bulgariei, unde chiar și în condițiile climatului actual, cantitățile de precipitații sunt insuficiente pentru o creștere normală a vegetației și pentru o productivitate semnificativă a culturilor agricole (Ministerul Mediului și Gospodării Apelor, 2010). Tendințele generale ale climatului viitor se orientează spre creșterea populației de dăunători. Unele boli ale culturilor și o serie de dăunători se vor reduce din cauza încălzirii și a deficitului de precipitații din jumătatea caldă a anului, cu toate acestea, vor apărea diferite

⁸ Al treilea Plan Național de Acțiune asupra Schimbărilor Climatice pentru perioada 2013-2030, Ministerul Mediului și Gospodării Apelor, Republica Bulgaria

tipuri de boli și dăunători, care se înmulțesc în prezent în regiunile de sud ale continentului european (Alexandrov, 1999).⁹

Construirea și dezvoltarea opțiunilor de gestionare a agriculturii pornind de la adaptarea și reducerea posibilelor efecte negative ale schimbărilor climatice asupra culturilor poate avea ca efect implementarea unor măsuri tehnologice specifice: modificarea datei de semănat, utilizarea de genotipuri cu rezistență la temperaturi ridicate și condiții de secetă, modificarea practicilor de muncă de teren, schimbarea modului de rotație a culturilor și nu în ultimul rând, aplicarea procedurilor de irigare. Rezultatele arată că, în cazul porumbului neirigat, eficiența utilizării apei (EAU) este redusă în mod semnificativ de la 22% în 2020 până la 74% în deceniul 2050. Eficiența apei ar trebui să crească prin aplicarea procedurilor de irigații.

3.3.4 Arii sau peisaje recunoscute pentru statutul de zone protejate la nivel internațional, Comunitar sau național

3.3.4.1 Peisaje și arii cu statut International de protecție

La nivel internațional, în zona programului sunt identificate:

- O rezervație a biosferei (în ROMÂNIA, parțial în zona programului) - *Delta Dunării* (1991) și
- Situri Ramsar (ROMÂNIA): Lacul Techirghiol (2006), Portile de Fier - Porțile de Fier Parcul Natural (2011), Parcul Național Comana (2011), Bistreț (2012), Iezerul (Iac), Călărași (2012), confluența Olt-Dunăre (2012) și Suhaia (2012).
- Situri Ramsar (BULGARIA): Insula Ibisha (Montana), Complexul de insule Belene (Pleven, Veliko Târnovo), Srebarna (Silistra), lacul Durankulak (Dobrich), Complexul de lacuri Shabla (Dobrich).

Din rețeaua națională de arii naturale protejate, **Rezervația Deltei Dunării** se distinge atât ca suprafață, cât și la nivelul diversității biologice, având triplu statut internațional: Rezervație a Biosferei, Sit Ramsar (zonă umedă de importanță internațională), Patrimoniu Cultural Natural și Mondial. Conceptul și denumirea de "Rezervație a Biosferei" au fost promovate mai mult începând de acum 25 de ani (1971), prin intermediul Programului "Omul și Biosfera" (MAB), sub auspiciile UNESCO. Conceptul a avut ca scop conservarea zonelor naturale specifice, a ecosistemelor reprezentative ce pot menține și sprijini înmulțirea unor specii de plante și animale pe cale de dispariție sau aproape de dispariție.

Situri Ramsar

Zone umede definite ca iazuri, mlaștini, suprafețe naturale sau artificiale de apă, permanente sau temporare, cu apă curgătoare sau necurgătoare, dulce sau sărată, inclusiv suprafețele apelor marine, cu o adâncime la reflux ce nu depășește 6 metri.

Tabel 3-4: Situri Ramsar din România incluse în zona Programului

DENUMIREA SITULUI RAMSAR	JUDEȚ	SUPRAFAȚĂ [ha]
Parcul Național Portile de Fier	Mehedinți	63623

⁹ <http://www.climateadaptation.eu/bulgaria/agriculture-and-horticulture/>

DENUMIREA SITULUI RAMSAR	JUDEȚ	SUPRAFAȚĂ [ha]
		(parțial inclusă în program)
Confluența Olt-Dunăre	Olt-Teleorman	46623
Bistreț	Dolj	27482
Parcul Natural Comana	Giurgiu	24963
Suhaia	Teleorman	19594
Lacul Iezerul Călărași	Călărași	5001
Lacul Techirghiol	Constanța	1462

Tabel 3-5: Situri Ramsar din Bulgaria incluse în zona Programului

DENUMIREA SITULUI RAMSAR	DISTRICT	SUPRAFAȚĂ [ha]
Insula Ibisha	Montana	372,19
Complexul de insule Belene	Pleven, Veliko Târnovo	6 897,58
Srebarna	Silistra	1 464
Lacul Durankulak	Dobrich	350
Complexul de lacuri Shabla	Dobrich	404

3.3.4.2 Peisaje și arii de interes Comunitar

Habitatele naturale de interes sunt distribuite în mod relativ uniform la nivelul județelor din România, cu o incidență teritorială mai mare în județele cu o varietate de relief, climat și hidrologie mai mare. Există 78 situri NATURA 2000 în zona transfrontalieră din România, prezentate anexat acestui document (*Anexa 1*).

În cazul Bulgariei, există 122 zone protejate incluse în rețeaua NATURA 2000 localizată în regiunea transfrontalieră (prezentate în detaliu în *Anexa 2*). Distribuția siturilor variază de la 10 în Ruse, la 16 în districtul Dobrich, acestea regăsindu-se și în districtul învecinat Varna.

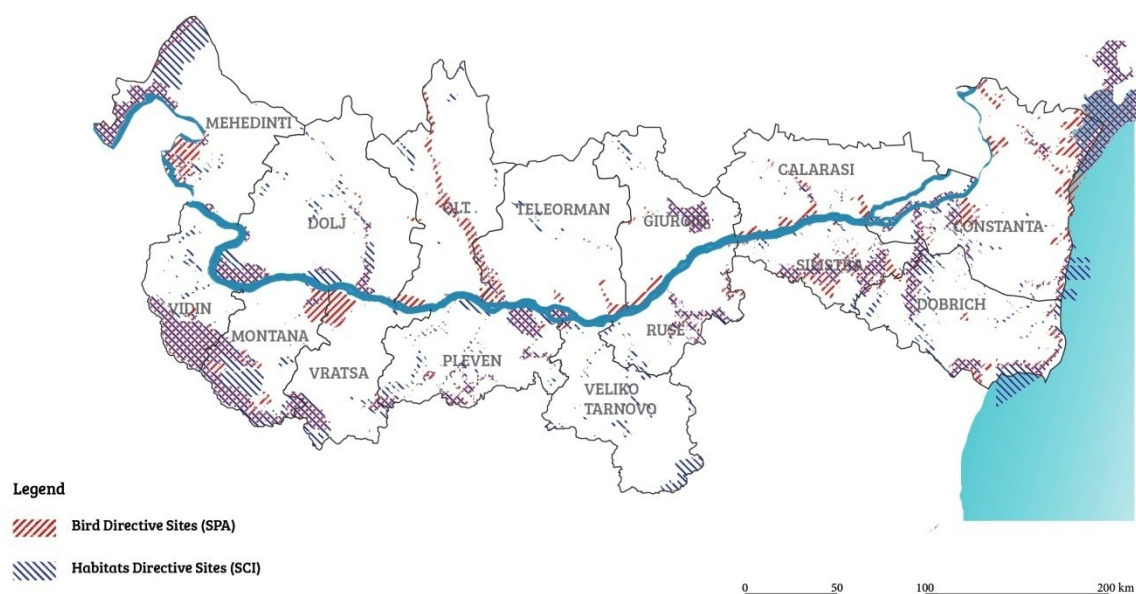

Figura 3-4: Siturile Natura 2000 în regiunea transfrontalieră România-Bulgaria

Sursa: Détente Consultants

Nivelul de vulnerabilitate

Ca urmare a presiunii economice și a lipsei managementului resurselor naturale, ariile protejate sunt expuse la mari riscuri din cauza: exploatărilor ilegale, turismului, construcțiilor și braconajului. Aceste activități provoacă daune ireversibile în mediul natural al regiunii transfrontaliere. Din cauza acestor probleme grave și a problemelor legate de schimbările climatice, toate zonele protejate, inclusiv viitoarele zone Natura 2000, se confruntă cu provocări majore de conservare a mediului natural. Cu toate acestea, exista mai multe îndrumări legate de gestionarea și protecția siturilor Natura 2000¹⁰, care stabilesc cele mai importante cerințe ale măsurilor de conservare și de planificare.

3.3.4.3 Peisaje și zone protejate la nivel național

Pe lângă peisajele și zonele cu statut de protecție internațională (cum ar fi de exemplu rezervațiile Biosferei și zonele umede de interes internațional – siturile RAMSAR) și cele de interes Comunitar (siturile NATURA 2000), ambele prezentate mai sus, peisajele și zonele cu statut de arii naturale protejate din România includ de asemenea:

- monumente ale naturii;
- rezervații științifice;
- rezervații naturale, și

¹⁰ http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance_en.htm

- parcuri naționale.

În cazul Bulgariei, categoriile de zone desemnate la nivel național sunt:

- rezervații;
- parcuri naționale;
- monumente ale naturii;
- rezervații speciale;
- parcuri naturale;
- localități protejate.

Tabelele de mai jos prezintă siturile importante ce fac parte din aceste categorii.

Tabel 3-6: Parcurile Naturale și Naționale din România incluse în program (2012)

Denumire	Țară	Suprafață (ha)
Parcuri Naționale		
Delta Dunării	Constanta Tulcea	580 000,00
Domogled - Valea Cernei	Caras-Severin Gorj Mehedinți	61 211,00
Parcuri Naturale		
Comana	Giurgiu	24 963,00
Platoul Mehedinți	Gorj Mehedinti	106,50
Portile de Fier	Caras-Severin Mehedinti	115 665,80

Există 3 Parcuri Naționale în Bulgaria, dintre care niciunul nu este inclus în program. În consecință, în tabelul de mai jos se prezintă doar Parcurile Naturale incluse în program.

Tabel 3-7: Parcurile Naturale Naționale din Bulgaria incluse în program (2013)

Denumire	Țară	Suprafață
Parcuri Naturale		
Rusenski Lom	Ruse	43 080,00
Persina	Pleven Veliko Târnovo	22 405,00
Brachanski Balkan	Montana Vratsa	31 587,00

4 Conținutul programului

4.1 Axe prioritare

Obiectivele, prioritățile și finanțarea alocată Programului de Cooperare Transfrontalieră România - Bulgaria pentru perioada 2014-2020 sunt încă în faza de negociere. Axele prioritare identificate în acest scop sunt, după cum urmează:

- **Axa prioritară 1** : O regiune competentă și favorabilă incluziunii (obiectivul tematic 8 : Promovarea ocupării forței de muncă sustenabile și de calitate și sprijinirea mobilității forței de muncă)
- **Axa prioritară 2** : O regiune bine conectată (obiectivul tematic 7 : Promovarea unui transport durabil și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore)
- **Axa prioritară 3** : O regiune verde (obiectivul tematic 6 : Conservarea și protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor și obiectivul tematic 5: Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii și a gestionării riscurilor)
- **Axa prioritară 4** : O regiune eficace (obiectivul tematic 11 : Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație publică eficientă)

4.2 Identificarea acțiunilor indicative cu impact potențial

Axele prioritare ale programului, împreună cu obiectivele tematice cărora le corespund, prioritățile de investiții împreună cu obiectivele specifice, precum și acțiunile indicative sunt prezentate în tabelul care urmează.

În ultima coloană a tabelului sunt identificate acțiunile indicative pentru care este probabilă necesitatea efectuării evaluării impactului asupra mediului, conform cerințelor Directivei 2011/92/UE, respectiv a Hotărârii Guvernului României nr. 445/ 2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului.

Tabel 4-1: Axe prioritare/ obiective tematice, investiții prioritare/ obiective specifice și acțiuni indicative

Axa Prioritară/ Obiectiv tematic	Investiții Prioritare/ Obiective Specifice	Acțiuni Indicative	Calendar Implementare	Necesitatea realizării EIM DA/NU**
<p>Axa Prioritara 1:</p> <p>O regiune competentă și favorabilă incluziunii/ <i>Obiectivul tematic 8:</i></p> <p>Promovarea ocupării forței de muncă sustenabile și de calitate și sprijinirea mobilității forței de muncă.</p>	<p>PI 8.i:</p> <p>Promovarea sustenabilității și calității locurilor de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă prin integrarea piețelor forței de muncă transfrontaliere, inclusiv mobilitatea transfrontalieră, inițiativele comune locale în domeniul ocupării forței de muncă, servicii de informare și de consiliere și de formare continua. /</p> <p><i>Obiectiv specific:</i></p> <p>Crearea unei zone eligibile integrate, în privința ocupării și mobilității forței de</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Îmbunătățirea activării și potrivirea cu cererea și oferta de pe piața forței de muncă oferită de serviciile publice de ocupare, prin acordarea de suport integrat potrivit nevoilor persoanelor care se află în căutarea unui loc de muncă și extinderea furnizării de servicii pentru cei care schimbă locul de muncă și sprijinirea persoanelor inactive de a se întoarce la locul de muncă. 2. Crearea/dezvoltarea infrastructurii pentru a crește mobilitatea forței de muncă. 3. Crearea și dezvoltarea incubatoarelor de afaceri transfrontaliere și a celor virtuale pentru promovarea angajării de personal din ambele părți ale frontierei (companii bazate pe bunuri locale și nevoi de servicii locale cum ar fi inovarea patrimonială turistic, turismul nautic și fluvial și produse de ecoturism situate în regiune). 4. Anticiparea oportunităților de ocupare pe termen lung create de schimbările structurale pe piața forței de muncă și dezvoltarea de servicii în sectoarele privind ghidarea pe tot parcursul vieții și învățarea pe tot parcursul vieții pentru creșterea tranzițiilor în carieră. 5. Dezvoltarea strategiilor comune, a planurilor și a studiilor privind mobilitatea transfrontalieră și 	<p>2014-2023</p> <p>(regula N + 3)</p>	<p>NU</p> <p>DA</p> <p>NU</p> <p>NU</p>

Axă Prioritară/ Obiectiv tematic	Investiții Prioritare/ Obiective Specifice	Acțiuni Indicative	Calendar Implementare	Necesitatea realizării EIM DA/NU**
	muncă	<p>identificarea sectoarelor cheie care pot activa mobilitatea forței de muncă.</p> <p>6. Dezvoltarea de informații și sfaturi pentru navetiștii transfrontalieri și potențialii angajatori prin crearea și dezvoltarea de baze de date comune privind mobilitatea forței de muncă.</p> <p>7. Strategii și măsuri pentru o mai bună incluziune pe piața forței de muncă a categoriilor dezavantajate ale populației.</p> <p>8. Colaborarea pentru a oferi servicii pentru angajatori și stabilirea de parteneriate cu instituțiile de învățământ și alte servicii de ocupare pentru a organiza livrarea de servicii eficiente, preventive și flexibile.</p> <p>9. Furnizarea de informații oficiale și cuprinzătoare privind siguranța socială, legislația privind ocuparea și aspectele privind taxele în regiunile de frontieră românești și bulgare prin sesiuni regulate de instruire și cursuri în reglementările legale relevante pentru a scădea îndoielile unităților administrative și angajatorilor privind maniera de interpretare și aplicarea reglementărilor specifice.</p> <p>10. Dezvoltarea și furnizarea de programe comune speciale de formare profesională în sectoare care duc lipsă de abilități specifice.</p>		<p>NU</p> <p>NU</p> <p>NU</p> <p>NU</p> <p>NU</p>

Axa Prioritară/ Obiectiv tematic	Investiții Prioritare/ Obiective Specifice	Acțiuni Indicative	Calendar Implementare	Necesitatea realizării EIM DA/NU**
		<ol style="list-style-type: none"> 11. Formarea abilităților specifice de interes transfrontalier pentru persoanele cu nevoi speciale, de exemplu femei care se întorc la muncă. 12. Instruire comună și suport, schimburi de bune practici pentru o mai bună integrare pe piața forței de muncă. 13. Acțiuni de conștientizare pentru oportunități de ocupare în zona transfrontalieră. 14. Furnizarea de cursuri speciale de limbi străine pentru angajații mobili și persoanele care caută un loc de muncă, care ar putea crește șansele lor de a găsi locuri de muncă în zona eligibilă. 		<p style="text-align: center;">NU</p> <p style="text-align: center;">NU</p> <p style="text-align: center;">NU</p> <p style="text-align: center;">NU</p> <p style="text-align: center;">NU</p>
<p>Axa prioritară 2 :</p> <p>O regiune bine conectată/ <i>Obiectivul tematic 7: Promovarea sistemelor de transport durabile</i></p>	<p>PI 7(b):</p> <p>Stimularea mobilității regionale prin conectarea nodurilor secundare și terțiare la infrastructura TEN-T, inclusiv a nodurilor</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dezvoltarea de soluții bazate pe acțiuni comune, planuri de management, strategii, studii de fezabilitate, evaluări ale impactului asupra mediului etc., privind construcțiile și întreținerea infrastructurii publice (căi navigabile, drumuri, etc.) pentru a conecta nodurile secundare și terțiare la infrastructura TEN-T pentru a reduce durata transportului și a 	<p>2014-2023 (regula N + 3)</p>	<p>NU</p>

Axă Prioritară/ Obiectiv tematic	Investiții Prioritare/ Obiective Specifice	Acțiuni Indicative	Calendar Implementare	Necesitatea realizării EIM DA/NU**
și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore	multimodale <i>Obiectiv specific:</i> Să susțină dezvoltarea și coordonarea sistemelor de transport transfrontalier pentru conectări mai bune la rețelele de transport naționale și TEN-T	<p>optimiza logistica;</p> <p>2. Îmbunătățirea infrastructurii de transport transfrontalier care conectează infrastructura TEN-T la punctele de trecere a frontierei (ex. Îmbunătățirea calității drumurilor, îmbunătățirea/construirea de rute pentru bicicliști, construirea de garduri pentru bicicliști, reabilitarea, modernizarea și extinderea infrastructurii rutiere);</p> <p>3. Înființarea de management de trafic comun pentru mobilitatea inteligentă în zona transfrontalieră (ex, ghidare rutieră, detectarea și managementul de incidente/urgente, studii privind fluxul de trafic, măsuri de siguranță în trafic, hărți la fața locului);</p> <p>4. Facilitarea cooperării active printre furnizorii de trafic și informații privind călătoriile și servicii cu valoare adăugată pentru a îmbunătăți transportul public local și conectarea între orașele înfrățite (ex. armonizarea calendarelor, furnizarea de informații bilingve privind calendarele transfrontaliere, operarea serviciilor publice de transport transfrontalier în special între orașele înfrățite);</p> <p>5. Dezvoltarea conceptelor coordonate, a</p>		<p>DA</p> <p>NU</p> <p>NU</p> <p>NU</p>

Axă Prioritară/ Obiectiv tematic	Investiții Prioritare/ Obiective Specifice	Acțiuni Indicative	Calendar Implementare	Necesitatea realizării EIM DA/NU**
		<p>standardelor și instrumentelor pentru îmbunătățirea serviciile de mobilitate în interes public (ex. Pentru grupuri dezavantajate, pentru regiunile sărace,...);</p> <p>6. Schimburi de experiență și cunoștințe, inclusiv creșterea gradului de conștientizare în domeniul măsurilor de siguranță în trafic.</p>		NU
	<p>PI 7(c): Dezvoltarea și îmbunătățirea unor sisteme de transport care respectă mediul, inclusiv a celor cu zgomot redus, și care au emisii reduse de carbon, inclusiv a căilor navigabile interioare și a sistemelor de transport maritim, a porturilor, a legăturilor multimodale și infrastructurilor aeroportuare, cu scopul de a promova mobilitatea durabilă la nivel regional și local.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dezvoltarea de măsuri și planuri integrate pentru a îmbunătăți condițiile de navigare pentru sectorul comun al Dunării în zona transfrontalieră (ex. Studii de fezabilitate comune, documente de planificare tehnică, studii morfologice și hidrodinamice în stabilirea condițiilor de acumulare de sedimente, etc. Privind lucrările de reglementare a fluviului, unifică sistemul de referință utilizat în România și Bulgaria pe Dunăre și introduc sistemul de informare privind fluviul); 2. Dezvoltarea și implementarea de strategii coordonate în comun, instrumente și aplicații pilot pentru a îmbunătăți dezvoltarea de noduri multimodale și servicii portuare; 3. Investiții (infrastructură și echipament) pentru a îmbunătăți transportul fluvial de marfă și călători; 4. Activitatea de creștere a gradului de 	<p>2014-2023 (regula N + 3)</p>	<p>NU</p> <p>NU</p> <p>DA</p> <p>NU</p>

Axa Prioritară/ Obiectiv tematic	Investiții Prioritare/ Obiective Specifice	Acțiuni Indicative	Calendar Implementare	Necesitatea realizării EIM DA/NU**
	<p><i>Obiectiv specific:</i> Să susțină planificarea, dezvoltarea și coordonarea sistemului durabil de transport de marfă și călători și transportului multimodal de-a lungul Dunării și în zona Mării Negre</p>	<p>conștientizare privind importanța dezvoltării și îmbunătățirii sistemelor de transport prietenoase cu mediul; 5. Activități privind schimbul de experiență cum ar fi seminarii comune, vizite de studiu, anchete și training-uri care conduc la implementarea de noi metode.</p>		<p>NU</p>
<p>Axa prioritară 3 : O regiune verde/ <i>Obiectivul tematic</i> 6: Conservarea și protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor <i>Obiectivul tematic</i> 5: Promovarea adaptării la</p>	<p>PI 6(c): Protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural. <i>Obiectiv specific:</i> Să îmbunătățească protecția și utilizarea sustenabilă a moștenirii naturale și a resurselor și a moștenirii culturale pentru a asigura dezvoltarea durabilă a zonei transfrontaliere</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pregătirea de studii, strategii, planuri etc. în domeniul conservării, dezvoltării și utilizării moștenirii culturale/naturale 2. Formare comună și campanii de conștientizare privind protejarea, promovarea și dezvoltarea moștenirii culturale și naturale 3. Dezvoltarea de produse turistice comune și servicii bazate pe moștenirea culturală și naturală și promovarea comună 4. Sprijinirea promovării și utilizării potențialului moștenirii culturale/naturale prin investiții în infrastructura turistică durabilă 5. Protejarea, promovarea și dezvoltarea moștenirii culturale intangibile, în principal prin 	<p>2014-2023 (regula N + 3)</p>	<p>NU</p> <p>NU</p> <p>NU</p> <p>DA</p> <p>NU</p>

Axă Prioritară/ Obiectiv tematic	Investiții Prioritare/ Obiective Specifice	Acțiuni Indicative	Calendar Implementare	Necesitatea realizării EIM DA/NU**
schimbările climatice, a prevenirii și a gestionării riscurilor		<p>evenimente culturale cu dimensiune transfrontalieră</p> <p>6. Reabilitarea/construcția de drumuri către punctele de interes privind moștenirea culturală și naturală</p> <p>7. Infrastructura culturală: reconstrucția, recuperarea și promovarea de monumente culturale bazată pe strategii/concepte relevante</p> <p>8. Dezvoltarea/menținerea parcurilor naturale, rezervațiilor naturale și altor zone protejate</p>		<p>DA</p> <p>NU</p> <p>NU</p>
	<p>PI 6(d): Protejarea și refacerea biodiversității și a solurilor, precum și promovarea unor servicii ecosistemice, inclusiv prin Natura 2000 și infrastructuri ecologice</p>	<p>1. Sprijinirea și promovarea investițiilor privind infrastructura verde (ex: colectarea apelor pluviale, copaci urbani, habitate conectate la coridoare, păduri de luncă pentru a preveni dezastrele)</p> <p>2. Achiziționarea de echipament necesar pentru protejarea/păstrarea ecosistemelor</p> <p>3. Coordonarea transfrontalieră și schimbul de informații pentru a consolida implementarea politicilor relevante (Directiva Cadru privind Apa), protecția contra inundațiilor (Directiva privind Inundațiile), și conservarea biodiversității (Directiva privind Flora, Fauna, Habitatul și Directiva privind Păsările), organizarea de transfer</p>	<p>2014-2023 (regula N + 3)</p>	<p>NU</p> <p>NU</p> <p>NU</p>

Axă Prioritară/ Obiectiv tematic	Investiții Prioritare/ Obiective Specifice	Acțiuni Indicative	Calendar Implementare	Necesitatea realizării EIM DA/NU**
		<p>de cunoștințe, schimb de exemple de bună practică, conectarea și dezvoltarea de inovații privind protejarea/păstrarea ecosistemelor</p> <p>4. Dezvoltarea ecosistemelor folosind clasificarea, trasarea și planificarea spațială</p> <p>5. Pregătirea și implementarea de planuri, strategii, studii, cercetări comune</p> <p>6. Activitatea de creștere a gradului de conștientizare pentru publicul general prin recunoașterea și promovarea potențialului valorilor naturale</p> <p>7. Crearea/reabilitarea infrastructurii care protejează/restaurează biodiversitatea, solul/promovează ecosistemele, inclusiv prin Natura 2000</p> <p>8. Desemnarea și managementul locurilor și speciilor protejate</p>		<p>NU</p> <p>NU</p> <p>NU</p> <p>NU</p> <p>NU</p>

Axă Prioritară/ Obiectiv tematic	Investiții Prioritare/ Obiective Specifice	Acțiuni Indicative	Calendar Implementare	Necesitatea realizării EIM DA/NU**
	<p>PI 5(b): Promovarea investițiilor destinate abordării unor riscuri specifice, asigurarea rezistenței în fața dezastrelor și dezvoltarea unor sisteme de gestionare a dezastrelor/ <i>Obiectiv specific:</i> Să reducă riscul în zona transfrontalieră prin identificarea, evaluarea, monitorizarea și adresarea riscurilor în caz de dezastru și creșterea avertizării din timp</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stabilirea și integrarea standardelor armonizate și a sistemelor pentru o mai bună prevedere și gestionare a pericolelor antropice și naturale în zona transfrontalieră, inclusiv zona Dunării și zona de coastă (inundații, cutremur, incendiu, furtuni), inclusiv pregătirea/actualizarea hărților de pericol și soluțiilor pe bază de ecosistem (pentru zonele inundabile, conservarea zonelor umede, gestionarea pădurilor) 2. Îmbunătățirea terenurilor pentru regiunile cu nivel al de risc ridicat și mediu (inclusiv: curățarea și împădurirea malurilor, construirea de sisteme de apărare pe coastă în caz de inundații-diguri, rezervoare, împădurirea/reîmpădurirea non-permanentă a terenului vulnerabil pentru formațiuni torențiale, reducerea tendințelor de deșertificare și riscuri ridicate de secetă) 3. Stabilirea de instrumente integrate armonizate pentru prevenirea și migrarea riscului (inclusiv detectarea, avertizarea din timp și sisteme de alertă, trasarea și evaluarea riscurilor) – crearea de structuri comune pentru situații urgente, neprevăzute (inclusiv unități de 	<p>2014-2023 (regula N + 3)</p>	<p>NU</p> <p>DA</p> <p>NU</p>

Axă Prioritară/ Obiectiv tematic	Investiții Prioritare/ Obiective Specifice	Acțiuni Indicative	Calendar Implementare	Necesitatea realizării EIM DA/NU**
		<p>răspuns specializat de calitate/modul de protecție civilă), și dezvoltarea infrastructurii transfrontaliere la nivel regional la scală mică în domeniul pregătirii (de ex, dezastre, accidente transport etc.), inclusiv în caz de riscuri privind vremea (cum ar fi furtuni, temperaturi extreme, incendiu de pădure, secetă, inundații) și riscuri geografice (cum ar alunecări de teren, cutremure).</p> <p>4. Schimburi de experiență și cunoștințe, inclusiv creșterea gradului de conștientizare în domeniul gestionării și prevenirii eficiente a riscului în zona transfrontalieră (inclusiv programe de formare și învățare, inițiative de formare bazate pe comunitate, hărți bilingve, fișe de informații, broșuri despre pericolele naturale și antropice) care vizează sectoare specifice (copii/tineri, planificatori de dezvoltare, manageri de urgență, oficiali ai administrației publice locale, etc.)</p> <p>5. Elaborarea de hărți detaliate comune și baze de date care indică riscurile tehnologice și naturale și utilizarea terenului pentru autoritățile de planificare regionale, agențiile de mediu și serviciile de urgență ;</p>		<p>NU</p> <p>NU</p> <p>NU</p>

Axa Prioritară/ Obiectiv tematic	Investiții Prioritare/ Obiective Specifice	Acțiuni Indicative	Calendar Implementare	Necesitatea realizării EIM DA/NU**
		<p>6. Achiziționarea de echipament specific pentru măsurarea/monitorizarea parametrilor de mediu, ex nivele de emisie, puritatea apei, analiza solului și mostre de apă, etc. și evaluarea comună a rezultatelor;</p> <p>7. Asigurarea unei mai bune coordonări și reacții eficiente ale autorităților în situații de urgență cauzate de dezastrele naturale (incendiu, inundații, valuri de căldură, cutremure, furtuni) precum și stabilirea de reguli/legislații comune privind despădurirea și construcția în zonele afectate de pericolele naturale și antropice</p>		<p>NU</p>
<p>Axa prioritară 4: O regiune eficace</p> <p><i>Obiectivul tematic 11</i> : Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație</p>	<p>PI 11: Investiție în capacitatea instituțională și în eficiența administrațiilor publice și a serviciilor publice la nivel local, regional și național în vederea reformelor, regulamentelor mai bune și guvernării bune</p> <p><i>Obiectiv specific:</i></p>	<p>1. Analizarea și armonizarea cadrului de reglementare</p> <p>2. Consolidarea rețelelor transfrontaliere locale/regionale</p> <p>3. Întocmirea strategiilor de implementare, dezvoltarea și transferul de modele și soluții de bună practică (inclusiv practici bune pentru prevederea serviciilor publice prin instrumente și metode de e-guvernare), modele organizaționale, instrumente de luare a deciziilor și promovarea de acțiuni pilot pentru o mai bună participare a</p>	<p>2014-2023</p> <p>(regula N + 3)</p>	<p>NU</p> <p>NU</p> <p>NU</p>

Axă Prioritară/ Obiectiv tematic	Investiții Prioritare/ Obiective Specifice	Acțiuni Indicative	Calendar Implementare	Necesitatea realizării EIM DA/NU**
publică eficientă	Creșterea capacității de cooperare și eficiența administrației publice în context transfrontalier.	<p>tuturor grupurilor societății civile în procesul de luare a deciziilor la nivel local în zona transfrontalieră</p> <p>4. Prevederea echipamentului și infrastructurii pentru a sprijini modernizarea serviciilor publice în zone cum ar fi vamă, politici sociale, educație, sănătate și ocuparea forței de muncă</p> <p>5. Coordonarea politicilor și investițiilor în domeniul programului - dezvoltarea de abordări comune la probleme comune - în domenii cum ar fi politici sociale, educație, sănătate, ocuparea forței de muncă și vamă</p> <p>6. Dezvoltarea de structuri comune, sisteme și instrumente care să asigure continuitatea și să permită maturizarea graduală pas cu pas a cooperării transfrontaliere în aria programului</p> <p>7. Dezvoltarea de modele pentru cooperarea instituțională și organizarea spațială pentru și între diferite tipuri teritoriale</p> <p>8. Creșterea capacității administrațiilor publice pentru a implementa reforme și programe de investiții publice în context transfrontalier</p> <p>9. Îmbunătățirea capacității administrațiilor publice pentru implementarea proiectelor și a legislației</p>		<p>NU</p> <p>NU</p> <p>NU</p> <p>NU</p> <p>NU</p>

Axă Prioritară/ Obiectiv tematic	Investiții Prioritare/ Obiective Specifice	Acțiuni Indicative	Calendar Implementare	Necesitatea realizării EIM DA/NU**
		<p>UE</p> <p>10. Acțiuni pentru promovarea reducerii poverii administrative pentru cetățeni</p> <p>11. Dezvoltarea modelelor transfrontaliere pentru întocmirea, testarea, actualizarea, compararea și evaluarea de inovații (instrumente, procese, actori, organizații și interfețe) în domeniile serviciilor de interes general, servicii sociale și administrație publică</p> <p>12. Calificarea în domeniul dezvoltării și implementării politicii transfrontaliere</p> <p>13. Creșterea gradului de conștientizare privind oportunitățile transfrontaliere (ocuparea forței de muncă, asistență medicală, educație, etc.)</p>		<p>NU</p> <p>NU</p> <p>NU</p> <p>NU</p>

5 Context

5.1 Scopul programului

Obiectivul Programului de Cooperare Transfrontalieră România – Bulgaria 2014-2020 este de a contribui la dezvoltarea integrată a zonei contribuind astfel la coeziunea teritorială la nivelul întregii Uniuni Europene.

5.2 Contribuția la implementarea strategiilor europene relevante

Programul România - Bulgaria își propune să contribuie la realizarea obiectivelor Strategiei Europa 2020 în vederea obținerii unei dezvoltări " inteligente " (în special prioritățile 1 și 3), "durabile" (prioritățile 2, 3 și 4) și " incluzive " (prioritatea 1).

În plus, programul își propune să sprijine și să contribuie la realizarea Strategiei UE pentru regiunea Dunării, contribuind la implementarea a patru piloni ai strategiei și a unora dintre domeniile sale prioritare, prezentate în continuare:

- Conectarea regiunii, prin Axa prioritară 2
 - Domeniul prioritar (1) Îmbunătățirea mobilității și a multi-modalității (în domeniul conexiunilor rutiere, feroviare și aeriene, precum și pentru căile navigabile interioare) ;
 - Domeniul prioritar (3) Promovarea culturii, turismului și legăturilor.
- Protejarea mediului înconjurător, prin Axa prioritară 3
 - Domeniul prioritar (1) Restabilirea și menținerea calității apelor;
 - Domeniul prioritar (2) Gestionarea riscurilor de mediu;
 - Domeniul prioritar (3) Conservarea biodiversității, a peisajelor și calității aerului și solului.
- Îmbunătățirea nivelului de Prosperitate, prin Axa prioritară 1
 - Domeniul prioritar (2) Sprijin acordat pentru competitivitatea întreprinderilor;
 - Domeniul prioritar (3) Investiții în oameni și competențele acestora (educație și formare, piața muncii și comunitățile marginalizate).
- Consolidarea regiunii prin Axa prioritară 4
 - Domeniul prioritar (1), Consolidare instituțională și cooperare

5.3 Relația cu alte documente relevante de programare (strategii, programe, reglementari, legislație, etc.)

Principalele Documente Strategice ale Uniunii Europene

- Europa 2020: O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii
- Cadrul Strategic Comun 2014-2020
- Strategia Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării / Plan de Acțiune

ROMANIA

Ierarhie verticala:

- Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă pentru România 2013-2020-2030 ;
- Strategia Națională de Dezvoltare Rurală 2014-2020;
- Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor;
- Strategia Națională privind biodiversitatea 2013 - 2020 ;
- Strategia Națională privind schimbările climatice 2013 - 2020 ;
- Strategii de transport intermodal în România în anul 2020 ;

Legături orizontale

- Programul Operațional Competitivitate 2014-2020 ;
- Programul Operațional Regional 2014-2020
- Programul Operațional pentru Capitalul Uman 2014-2020
- Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020
- Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime 2014-2020
- Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative 2014-2020
- Programul Operațional mari de infrastructură 2014-2020
- Planurile regionale de utilizare a terenurilor.
- Alte strategii naționale/naționale și Master Planuri / planuri cu privire la anumite sectoare de activitate : transport; energie ; etc.

Programe Naționale și Regionale, Planuri și Strategii pentru Bulgaria

- Strategia de Dezvoltare Națională Regională 2012 - 2022
- Strategia de Dezvoltare Regională la nivel de District 2014-2020

- Planul de Dezvoltare Regională pentru fiecare dintre regiunile NUTSII relevante 2014 – 2020
- Concepția Națională de Dezvoltare Spațială pentru perioada 2013 – 2025
- Europe 2020: Programul Național de Reforme – actualizat în 2013
- Programul Național de Dezvoltare Bulgaria 2020
- Programul Operațional Transport și Infrastructură de Transport 2014 -2020 (versiune finală)
- Programul Operațional “Regions în growth” 2014 – 2020 (versiunea 3 datată 16.09.2013)
- Programul Operațional Environment 2014-2020 (versiunea 2 datată 10.09.2013)
- Programul Operațional Human Resource Development 2014 – 2020 (versiune din septembrie 2013)
- Programul Operațional Innovation and competitiveness 2014 – 2020 (versiune din octombrie 2013)
- Programul Operațional Science and Education for Intelligent Growth 2014 -2020 (versiune datată 1.11.2013)
- Programul Operațional pentru o Bună Guvernare 2014 -2020 (propunere)
- Programul de Dezvoltare al Zonelor Rurale 2014 – 2020 (propunere)
- Strategia Națională de Reducere a Sărăciei și Promovare a Incluziunii Sociale 2020
- Strategia națională pentru protecția biodiversității
- Strategia energetică a Bulgariei în 2020
- Strategia Națională pentru Management și Dezvoltare a sectorului de apă (până la 2037)
- Planul Național de Acțiune pentru surse regenerabile de energie 2020
- Strategia Națională de Dezvoltare a Pădurilor a Republicii Bulgaria pentru perioada 2013 - 2020
- Strategia de dezvoltare a sistemului de transport al Republicii Bulgaria pentru perioada până în 2020
- Planul strategic de dezvoltare a turismului cultural

Notă: Informațiile de mai sus reprezintă ideile inițiale cu privire la Program, acestea pot fi modificate pe parcursul diferitelor stagii de pregătire ale programului.

6 Calendar Orientativ de Elaborare a Programului

Tabelul 6-1: Calendar de pregătire a programului

Etapă de lucru / activitate	Termene limită
Elaborarea Programului Operațional, Analiza Teritorială Finală	20 februarie 2014
	Sfârșitul lunii februarie 2014
<i>Revizuirea de către Grupul Comun de Lucru a Obiectivelor Tematice și a Priorităților de Investiție (+ activități orientative)</i>	6 martie 2014
<i>Prima versiune a Programului Operațional</i>	31 martie 2014
<i>Portofoliul de proiecte</i>	20 mai 2014
Revizuirea Programului Operațional	
<i>Integrarea evaluărilor ex-ante și Evaluarea Strategică de Mediu, versiunea finală a Programului Operațional</i>	Sfârșitul lunii mai 2014
	Sfârșitul lunii iunie 2014
Negocieri cu Comisia Europeană	15 august – sfârșitul lunii noiembrie 2014
	Sfârșitul lunii noiembrie / decembrie 2014 (termen prevăzut pentru aprobarea Programului Operațional de către Comisia Europeană)

7 Modificări și efecte posibile asupra mediului

Pentru aprecierea modificărilor și a efectelor posibile asupra mediului al acțiunilor pentru care programul stabilește cadrul de implementare, este necesară evaluarea informațiilor privind:

- natura,
- mărimea și
- locația

intervențiilor potențiale.

În faza actuală a elaborării programului sunt disponibile doar informații cu caracter preliminar privind *natura intervențiilor* potențiale asupra mediului. Informații referitoare la anvergura și locația intervențiilor vor fi disponibile doar după stabilirea portofoliului de proiecte propus prin program.

În cadrul analizei prezentate în tabelul din secțiunea 4 au fost identificate 6 acțiuni indicative cu potențial impact semnificativ asupra mediului (tabel 7-1) pentru care, conform legislației europene și naționale în vigoare, ar putea fi necesară efectuarea evaluării impactului asupra mediului.

Tabelul 7-1: Acțiuni indicative pentru care este probabilă necesitatea realizării evaluării impactului supra mediului (EIM)

Axă Prioritară	Investiția Prioritară	Acțiuni Indicative	Calendar Implementare	Necesitatea realizării EIM DA/NU**
Axa Prioritara 1	PI 8(i)	Crearea/ dezvoltarea infrastructurii pentru a crește mobilitatea forței de muncă.	2014-2023 (regula N + 3)	DA
Axa prioritară 2	PI 7(b)	Îmbunătățirea infrastructurii de transport transfrontalier care conectează infrastructura TEN-T la punctele de trecere a frontierei (ex. Îmbunătățirea calității drumurilor, îmbunătățirea/construirea de rute pentru bicicliști, construirea de garduri pentru bicicliști, reabilitarea, modernizarea și extinderea infrastructurii rutiere);	2014-2023 (regula N + 3)	DA
	PI 7(c)	Investiții (infrastructură și echipament) pentru a îmbunătăți transportul fluvial de marfă și călători;	2014-2023 (regula N + 3)	DA
Axa prioritară 3	PI 6(c)	Sprijinirea promovării și utilizării potențialului moștenirii culturale/naturale prin investiții în infrastructura turistică durabilă	2014-2023 (regula N + 3)	DA
		Reabilitarea/ construcția de drumuri către punctele de interes privind moștenirea culturală și naturală		DA

Axă Prioritară	Investiția Prioritară	Acțiuni Indicative	Calendar Implementare	Necesitatea realizării EIM DA/NU**
	PI 5(b)	Îmbunătățirea terenurilor pentru regiunile cu nivel al riscului ridicat și mediu (inclusiv: curățarea și împădurirea malurilor, construirea de sisteme de apărare pe coastă în caz de inundații-diguri, rezervoare, împădurirea/reîmpădurirea non-permanentă a terenului vulnerabil pentru formațiuni torențiale, reducerea tendințelor de deșertificare și riscuri ridicate de secetă).	2014-2023 (regula N + 3)	DA

Acțiunile identificate și prezentate în tabelul 7-1 constau în:

1. *Crearea/ dezvoltarea infrastructurii pentru a crește mobilitatea forței de muncă - AP 1/ IP 8(i).*
2. *Îmbunătățirea infrastructurii de transport transfrontalier care conectează infrastructura TEN-T la punctele de trecere a frontierei (ex. Îmbunătățirea calității drumurilor, îmbunătățirea/construirea de rute pentru bicicliști, construirea de piste pentru bicicliști, reabilitarea, modernizarea și extinderea infrastructurii rutiere) – AP 2/ IP 7(b).*
3. *Investiții (infrastructură și echipament) pentru a îmbunătăți transportul fluvial de marfă și călători – IP 2/ PI 7(c).*
4. *Sprijinirea promovării și utilizării potențialului moștenirii culturale/naturale prin investiții în infrastructura turistică durabilă și, respectiv,*
5. *Reabilitarea/construcția de drumuri către punctele de interes privind moștenirea culturală și naturală - AP 3/ IP 6(c).*
6. *Îmbunătățirea terenurilor pentru regiunile cu nivel al riscului ridicat și mediu (inclusiv: curățarea și împădurirea malurilor, construirea de sisteme de apărare pe coastă în caz de inundații-diguri, rezervoare, împădurirea/reîmpădurirea non-permanentă a terenului vulnerabil pentru formațiuni torențiale, reducerea tendințelor de deșertificare și riscuri ridicate de secetă) – AP 3/ IP 5 (b),*

După cum se poate observa, acțiunile indicative selectate după necesitatea probabilă a evaluării impactului supra mediului, vizează:

- în primul rând infrastructura de transport rutier și fluvial (4 acțiuni indicative), apoi
- infrastructura turistică durabilă, care ar putea include sisteme de alimentare cu apă și canalizare, racordări la utilități, etc. (1 acțiune indicativă) și
- construcții hidrotehnice și împăduriri cu rol de apărare împotriva riscurilor naturale (1 acțiune indicativa).

În funcție de natura identificată a intervențiilor se pot aprecia global efectele potențiale asupra mediului, prezentate în continuare în tabelul 7-2.

Tabel 7-2: Modificări și efecte potențiale asupra mediului

Aspect	DA/ NU	Scurtă descriere, indicând dacă modificarea ar putea avea un efect negativ sau pozitiv asupra mediului
Dezvoltarea infrastructurii și clădirilor	DA	Sunt propuse acțiuni care vizează lucrări de reabilitare sau realizare de infrastructuri de transport – rutier și fluvial. Efecte potențiale negative reversibile pe durata realizării lucrărilor (emisii de pulberi și zgomot). Pentru a preveni efecte semnificative asupra habitatelor naturale, în cazul proiectelor localizate în vecinătatea acestora este necesară realizarea evaluării adecvate, pentru fiecare proiect în parte.
Amenajarea unor terenuri noi sau zone importante pentru conservarea naturii;	DA	Este propusă amenajarea de noi arii protejate, îmbunătățirea managementului celor existente – efecte pozitive.
Modificări în consumul de energie și în special de combustibili și deci ale emisiilor de CO ₂ și alte gaze cu efect de seră	DA	Dezvoltarea infrastructurii de transport rutier, inclusiv racordarea la rețelele TEN-T, pot determina local creșteri ale emisiilor de CO ₂ .
Modificări de consum al altor resurse naturale /de ex. apă, soluri, minerale sau agregate);	DA	Lucrările de infrastructura determina utilizarea resurselor naturale – ocuparea unor suprafețe de teren, utilizarea de balast/ agregate de râu, etc. – impact asupra resurselor.
Modificarea cantității sau tipurilor de deșeuri produse (solide, lichide, periculoase) sau de poluanți emiși în apă, pe teren sau în aer;	NU	Prin acțiunile indicative propuse nu se preconizează modificarea cantitativă sau a tipurilor de deșeuri generate.
Modificări ale emisiilor de gaze cu efect de seră din alte surse (de ex. metan de la ferme zootehnice sau depozite de deșeuri);	NU	Nu este cazul, ținând cont de acțiunile indicative propuse.
Schimbări semnificative ale modalităților de deplasare.	DA	Dezvoltarea infrastructurii de transport rutier și fluvial; impact negativ pe termen scurt (generare emisii de praf și zgomot pe durata realizării lucrărilor) și pozitiv pe termen mediu și lung.

Aspect	DA/ NU	Scurtă descriere, indicând dacă modificarea ar putea avea un efect negativ sau pozitiv asupra mediului
Impact asupra oamenilor și comunităților, de ex. prin creșterea nivelului de zgomot, tulburărilor sau neplăcerilor;	DA	Este posibilă creșterea nivelului de zgomot, în vecinătatea arterelor de circulație noi.
Riscuri pentru sănătatea publică	NU	Nu este cazul.

Anexa 1

**Siturile NATURA 2000 de pe teritoriul românesc inclus în
“Programul de Cooperare Transfrontalieră România – Bulgaria 2014-2020”**

Număr	Denumire	Județ	Suprafață (ha)	Cod SCI / SPA	Alte arii protejate suprapuse acestui sit
1.	Aliman - Adamclisi	Constanța	19.468	ROSPA0001	
2.	Alah Bair-Capidava	Constanța Ialomița	11.645	ROSPA0002	
3.	Balta Vederoasa	Constanța	2.144	ROSPA0007	Locul fosilifer Aliman
4.	Băneasa - Canaraua Fetei	Constanța	9.096	ROSPA0008	Pădurea Canareaua Fetei
5.	Bistreț	Dolj	1.916	ROSPA0010	
6.	Blahnița	Mehedinți	43.711	ROSPA0011	<i>Pădurea Bunget, Pădurea Stârmina</i>
7.	Braniștea Catârilor	Olt	302	ROSCI0011	<i>Pădurea Branîștea Catârilor</i>
8.	Brațul Borcea	Călărași Ialomița	13.097	ROSPA0012	
9.	Brațul Măcin	Brăila Constanța Tulcea	10.235	ROSCI0012	<i>Parcul Natural Balta Mică a Brăilei</i>
10.	Calafat - Ciuperceni - Dunăre	Dolj	29.206	ROSPA0013	<i>Ciuperceni - Desa, Balta Neagră, Balta Lată</i>
11.	Canaralele Dunării	Călărași Constanța Ialomița	25.943	ROSCI0022	<i>Canaralele de la Hârșova, Locul fosilifer Cernavodă, Locul fosilifer Movila Banului, Reciful Neojurassic de la Topalu</i>
12.	Canaralele de la Hârșova	Constanța Ialomița	7.406	ROSPA0017	<i>Canaralele de la Hârșova</i>
13.	Cheile Dobrogei	Constanța	10.929	ROSPA0019	<i>Peștera La Adam, Peștera Gura Dobrogei, Rezervația naturală Gura Dobrogei</i>
14.	Ciuperceni-Desa	Dolj	39.765	ROSCI0039	<i>Balta Neagră, Balta Lată, Rezervația ornitologică Ciuperceni-Desa</i>
15.	Coridorul Jiului	Dolj Gorj	71.452	ROSCI0045	<i>Locul fosilifer Gârbovu, Locul fosilifer Drănic, Locul fosilifer Bucovăț</i>
16.	Comana (SPA)	Giurgiu	24.956	ROSPA0022	<i>Parcul Natural Comana</i>
17.	Comana (SCI)	Giurgiu	26.481	ROSCI0043	<i>Pădurea Oloaga - Grădinari, Pădurea Padina Tătarului, Parcul Natural Comana</i>

Număr	Denumire	Județ	Suprafață (ha)	Cod SCI / SPA	Alte arii protejate suprapuse acestui sit
18.	Confluența Jiu-Dunăre (sit SPA)	Dolj	18.800	ROSPA0023	Locul fosilifer Drănic
19.	Confluența Olt-Dunăre (SPA)	Olt Teleorman	20.960	ROSPA0024	
20.	Domogled-Valea Cernei (SPA)	Caraș- Severin Gorj Mehedinți	66.617	ROSPA0035	Rezervația Domogled, Coronini - Bedina, launa - Craiova, Parcul Național Domogled - Valea Cernei, Parcul Național Retezat, Peștera Martel, Peștera Lazului, Izvorul și stâncăriile de la Câmana, Cheile Corcoaiei, Tufărișurile mediteraneene Cornetul Obârșia-Cloșani, Vârful lui Stan, Pădurea Drăghiceanu, Pereții calcaroși de la Izvoarele Coșuștei, Piatra Cloșanilor, Geoparcul Platoul Mehedinți, Belareca, Ciucevele Cernei
21.	Corabia – Turnu Măgurele	Olt Teleorman	9.256	ROSCI0044	
22.	Dealul Alah Bair	Constanța	194	ROSCI0053	Dealul Alah Bair
23.	Dunăre-Ostroave	Călărași Constanța	16.224	ROSPA0039	Locul fosilifer Cernavodă
24.	Dunărea Veche – Brațul Măcin	Brăila Constanța Tulcea	18.759	ROSPA0040	Peceneaga, Măgurele
25.	Domogled-Valea Cernei (SCI)	Caraș- Severin Gorj Mehedinți	62.171	ROSCI0069	Rezervația Domogled, Coronini - Bedina, launa - Craiova, Iardașița, Belareca, Parcul Național Domogled - Valea Cernei, Parcul Național Retezat, Peștera Martel, Izvorul și stâncăriile de la Câmana, Cheile Corcoaiei, Tufărișurile mediteraneene Cornetul Obârșia-Cloșani, Vârful lui Stan, Geoparcul Platoul Mehedinți, Valea Țesna
26.	Dunele marine de la Agigea	Constanța	11	ROSCI0073	Dunele marine de la Agigea
27.	Dumbrăveni	Constanța	2.056	ROSPA0036	Pădurea Dumbrăveni
28.	Dumbrăveni – Valea Urluia – Lacul Vederoasa	Constanța	17.971	ROSCI0071	Locul fosilifer Aliman, Locul fosilifer Credința, Pereții calcaroși de la Petroșani, Pădurea Dumbrăveni

Număr	Denumire	Județ	Suprafață (ha)	Cod SCI / SPA	Alte arii protejate suprapuse acestui sit
29.	Fântânița Murfatlar	Constanța	578	ROSCI0083	<i>Fântânița - Murfatlar</i>
30.	Gruia - Gârla Mare	Mehedinți	2.756	ROSPA0046	
31.	Gura Vedei – Șaica – Slobozia	Călărași Giurgiu Teleorman	9.514	ROSCI0088	
32.	Iezerul Călărași	Călărași	5.001	ROSPA0051	<i>Iezerul Călărași</i>
33.	Izvoarele sulfuroase submarine de la Mangalia	Constanța	382	ROSCI0094	
34.	Lacul Bugeac	Constanța	1.392	ROSPA0053	<i>Lacul Bugeac</i>
35.	Lacul Dunăreni	Constanța	1.261	ROSPA0054	<i>Lacul Dunăreni</i>
36.	Lacul Gălățui	Călărași	813	ROSPA0055	
37.	Lacul Oltina	Constanța	3.303	ROSPA0056	<i>Lacul Oltina</i>
38.	Lacul Siutghiol	Constanța	1.849	ROSPA0057	
39.	Lacul Techirghiol	Constanța	2.939	ROSPA0061	
40.	Lacurile Tașaul - Corbu	Constanța	2.701	ROSPA0060	
41.	Limanu - Herghelia	Constanța Județul	874	ROSPA0066	
42.	Lunca Mijlocie a Argeșului	Dâmbovița Giurgiu	3.614	ROSCI0106	
43.	Maglavit	Dolj	3.661	ROSPA0074	<i>Pajiștea Cetate din Lunca Dunării</i>
44.	Marea Neagră	Constanța	140.143	ROSPA0076	<i>Complexul Sacalin Zătoane, Grindul Chituc, Vama Veche - 2 Mai (Acvatoriul litoral marin)</i>
45.	Mlaștina Hergheliei – Obanul Mare și Peștera Movilei	Constanța	232	ROSCI0114	<i>Obanu Mare și Peștera Movile</i>
46.	Munții Almăjului – Locvei	Caraș- Severin Mehedinți	118.142	ROSPA0080	<i>Balta Nera - Dunăre, Cazanele Dunării, Cracul Crucii, Cracul Găioara, Dealul Duhovnei, Dealul Vărănic, Gura Văii - Vârciorova, Locul fosilifer Bahna, Locul fosilifer Svinița, Parcul Național Cheile Nerei - Beușnița, Parcul Natural Porțile de Fier, Râpa cu lăstuni din Valea Divici,</i>

Număr	Denumire	Județ	Suprafață (ha)	Cod SCI / SPA	Alte arii protejate suprapuse acestui sit
					<i>Rezervația naturală Baziaș, Valea Oglănicului, Valea Mare</i>
47.	Ostrovu Lung - Gostinu	Giurgiu	2.489	ROSPA0090	
48.	Ostrovu Lung - Gostinu	Giurgiu	2.489	ROSPA0090	
49.	Pădurea Călugărească	Olt	677	ROSCI0140	Pădurea Călugărească, Rezervația de bujori a Academiei
50.	Pădurea Esehioi – Lacul Bugeac	Constanța	2.966	ROSCI0149	Pădurea Esehioi
51.	Pădurea Hagieni ^[262]	Constanța	1.374	ROSPA0094	<i>Pădurea Hagieni</i>
52.	Pădurea Hagieni – Cotul Văii	Constanța	3.618	ROSCI0157	<i>Pădurea Hagieni</i>
53.	Pădurea Reșca Hotărani	Olt	1.631	ROSCI0166	<i>Pădurea Reșca</i>
54.	Pădurea Sarului	Olt	6.793	ROSCI0168	
55.	Pădurea Stârmina	Mehedinți	2.769	ROSCI0173	<i>Pădurea Bunget, Pădurea Stârmina</i>
56.	Pădurea Studinița	Olt	66	ROSCI0174	
57.	Pădurea și Valea Canaraua Fetii – Iortmac	Constanța	13.631	ROSCI0172	<i>Pădurea Canareaua Fetii</i>
58.	Pădurea Topana	Olt	891	ROSCI0177	
59.	Pădurea Vlădila	Olt	407	ROSCI0183	
60.	Peștera Limanu	Constanța	12	ROSCI0191	<i>Peștera Limanu</i>
61.	Plaja submersă Eforie Nord – Eforie Sud	Constanța	140	ROSCI0197	
62.	Platoul Mehedinți	Gorj Mehedinți	53.594	ROSCI0198	<i>Complexul carstic de la Ponoarele, Cornetul Babelor și Cerboanei, Cornetul Pietra Încălecată, Cheile Topolniței și Peștera Topolniței, Cornetul Bălții, Cornetul Văii și Valea Mănăstirii, Geoparcul Platoul Mehedinți, Izvorul și stâncăriile de la Cămana, Pădurea Borovăț, Pădurea Drăghiceanu, Pădurea de liliac Ponoarele, Pădurea Gorganu,</i>

Număr	Denumire	Județ	Suprafață (ha)	Cod SCI / SPA	Alte arii protejate suprapuse acestui sit
					<i>Pereții</i>
63.	Porțile de Fier	Caraș-Severin Mehedinți	125.543	ROSCI0206	<i>Cazanele Dunării, Cracul Găioara, Cracul Crucii, Dealul Duhovnei, Dealul Vărănic, Geoparcul Platoul Mehedinți, Gura Văii – Vârciorova, Locul fosilifer Bahna, Locul fosilifer Svinița, Parcul Natural Porțile de Fier, Râpa cu lăstuni din Valea Divici, Rezervația naturală Baziaș, Valea Oglănicului</i>
64.	Recifii Jurasici Cheia	Constanța	5.686	ROSCI0215	<i>Masivul Geologic Cheia, Peștera La Adam, Peștera Gura Dobrogei</i>
65.	Seaca - Optășani	Olt	2.110	ROSCI0225	<i>Pădurea Seaca - Optășani, Rezervația de arborete de gârniță</i>
67.	Silovestepa Olteniei	Dolj	9.297	ROSCI0202	<i>Poiana Bujorului din Pădurea Plenița</i>
68.	Stepa Casimcea	Constanța Tulcea	22.261	ROSPA100	
69.	Stepa Saraiu - Horea	Constanța	4.186	ROSPA0101	
70.	Structuri marine metanogene - Sf. Gheorghe	Constanța	6.122	ROSCI0237	
71.	Suhaia (sit SPA)	Teleorman	4.473	ROSPA0102	<i>Balta Suhaia</i>
72.	Valea Mostiștea (sit SPA)	Călărași	6.578	ROSPA0105	
73.	Valea Oltețului	Olt	1.537	ROSCI0266	<i>Valea Oltețului</i>
74.	Valea Oltului Inferior (SPA)	Olt Teleorman Vâlcea	52.786	ROSPA0106	<i>Iris - Malu Roșu, Lacul Strejești</i>
75.	Vama Veche - 2 Mai	Constanța	7.196	ROSCI0269	<i>Vama Veche - 2 Mai (Acvatoriul litoral marin)</i>
76.	Vedea - Dunăre	Giurgiu Teleorman	22.472	ROSPA0108	<i>Ostroavele Cama - Dinu - Păsărica, Ostrovul Gâsca</i>
77.	Vitânești - Răsmirești	Teleorman	1.108	ROSPA0148	
78.	Zona marină de la Capul Tuzla	Constanța	1.738	ROSCI0273	

Anexa 2

**Siturile NATURA 2000 de pe teritoriul bulgar inclus în
“Programului de Cooperare Transfrontalieră România – Bulgaria 2014-2020”**

Nr. crt.	Nume	Cod	Tip	Suprafața [ha]	District
1	Archar	BG0000497	pSCI	595,60	Vidin
2	Balchik	BG0002061	SPA	1554,16	Dobrich
3	Batin	BG0000232	pSCI	2692,49	Ruse
4	Batova	BG0002082	SPA	38132,83	Dobrich
5	Bebresh	BG0000374	pSCI	6817,06	Vratsa
6	Belenska gora	BG0000231	pSCI	5041,85	Veliko Tarnovo/Ruse
7	Belite Skali	BG0002097	SPA	4077,90	Dobrich
8	Berkovitsa	BG0002090	SPA	2799,83	Montana
9	Bilernitzite	BG0000593	pSCI	64,42	Vratsa
10	Blato Malak Preslavets	BG0002065	SPA	375,06	Silistra
11	Boblata	BG0000180	pSCI	3219,56	Silistra
12	Bozhite mostove	BG0000487	pSCI	33,08	Vratsa
13	Bozhiya most-Ponora	BG0000594	pSCI	227,65	Vratsa
14	Bozhkova dupka	BG0000605	pSCI	1,01	Ruse
15	Vardim	BG0000204	pSCI	1105,37	Veliko Tarnovo
16	Varkan	BG0000587	pSCI	1,01	Vidin
17	Vidbol	BG0000498	pSCI	1302,32	Vidin
18	Vidinski park	BG0000522	pSCI	1575,56	Vidin
19	Voynitza	BG0000500	pSCI	2308,11	Vidin
20	Vrachanski Balkan	BG0000166	pSCI	35981,25	Montana/Vratsa
21	Vrachanski Balkan	BG0002053	SPA	30879,80	Montana/Vratsa
22	Vartopski dol	BG0000518	pSCI	985,47	Vidin
23	Garvansko blato	BG0002064	SPA	324,78	Silistra
24	Golyama reka	BG0000432	pSCI	7457,10	Veliko Tarnovo
25	Gorni Dabnik-Telish	BG0002095	SPA	3398,34	Pleven
26	Deleina	BG0000507	pSCI	2252,97	Vidin
27	Dolinata na reka Batova	BG0000102	pSCI	18459,24	Dobrich
28	Dolno Linevo	BG0000526	pSCI	31,57	Montana
29	Dryanovska reka	BG0000282	pSCI	183,16	Veliko Tarnovo
30	Durankulashko ezero	BG0002050	SPA	3355,90	Dobrich
31	Ezero Durankulak	BG0000154	pSCI	5050,79	Dobrich
32	Ezero Shabla - Ezeretz	BG0000621	pSCI	2624,66	Dobrich
33	Emen	BG0000216	pSCI	490,37	Veliko Tarnovo
34	Zapadna stara planina i Predbalkan	BG0001040	pSCI	219715,84	Vidin/Montana
35	Zlatarishka reka	BG0000280	pSCI	67,69	Veliko Tarnovo
36	Zlatiya	BG0000336	pSCI	3191,18	Montana
37	Zlatiata	BG0002009	SPA	43494,44	Montana/Vratsa

Nr. crt.	Nume	Cod	Tip	Suprafața [ha]	District
38	Zlatni pyasatzi	BG0000118	pSCI	1374,34	Dobrich
39	Izvorovo - Kraishte	BG0000570	pSCI	1082,27	Dobrich
40	Iskarski prolom - Rzhana	BG0001042	pSCI	22669,33	Vratsa
41	Kalenska peshtera	BG0000601	pSCI	377,04	Vratsa
42	Kaliakra	BG0002051	SPA	10883,24	Dobrich
43	Kalimok - Brashlen	BG0000377	pSCI	7556,35	Ruse/Silistra
44	Karaboaz	BG0000335	pSCI	12199,01	Pleven
45	Kardam	BG0000569	pSCI	918,92	Dobrich
46	Karlukovo	BG0001014	pSCI	28824,02	Vratsa/Pleven
47	Karlukovski karst	BG0000332	SPA	14208,69	Vratsa/Pleven
48	Kozlodui	BG0000527	pSCI	125,25	Montana
49	Complex Belenski Ostrovi	BG0002017	SPA	6897,03	Pleven/Veliko Tarnovo
50	Komplex Kaliakra	BG0000573	pSCI	44128,26	Dobrich
51	Complex Kalimok	BG0002030	SPA	9431,82	Ruse/Silistra
52	Kotlenska planina	BG0002029	SPA	99263,72	Veliko Tarnovo
53	Kraimorska Dobrudzha	BG0000130	pSCI	6520,74	Dobrich
54	Lomovete	BG0000608	pSCI	32511,03	Ruse
55	Lomovete	BG0002025	SPA	3408,00	Ruse
56	Ludogorie	BG0000168	pSCI	59447,46	Ruse/Silistra
57	Ludogorie	BG0002062	SPA	91388,98	Ruse/Silistra
58	Ludogorie - Boblata	BG0000171	pSCI	4836,45	Silistra
59	Ludogorie - Srebarna	BG0000169	pSCI	5228,34	Silistra
60	Makresh	BG0000521	pSCI	2056,77	Vidin
61	Marten-Ryahovo	BG0000529	pSCI	1173,60	Ruse
62	Mominbrodsko blato	BG0000519	pSCI	26,57	Montana
63	Nikopolsko plato	BG0000247	pSCI	18503,18	Pleven
64	Nikopolsko plato	BG0002074	SPA	22260,24	Pleven
65	Obnova	BG0002096	SPA	5421,88	Pleven/Veliko Tarnovo
66	Obnova - Karaman dol	BG0000239	pSCI	10750,81	Pleven/Veliko Tarnovo
67	Orizishteto	BG0000524	pSCI	474,86	Vidin
68	Orsoya	BG0000182	pSCI	2456,52	Vidin/Montana
69	Ostrov	BG0000334	pSCI	3437,62	Vratsa
70	Ostrov Bliznatzi	BG0000532	pSCI	141,63	Vidin
71	Ostrov Vardim	BG0002018	SPA	1167,99	Veliko Tarnovo
72	Golia ostrov	BG0002067	SPA	414,56	Vidin
73	Ostrov do Gorni Tsibar	BG0002008	SPA	218,31	Montana
74	Ostrov Ibisha	BG0002007	SPA	399,31	Montana
75	Ostrov Kutovo	BG0000552	pSCI	119,12	Vidin
76	Ostrov Lakat	BG0002091	SPA	1260,94	Pleven
77	Ostrov Pozharevo	BG0000237	SPA	975,78	Silistra

Nr. crt.	Nume	Cod	Tip	Suprafața [ha]	District
78	Ostrov Chaika	BG0000534	pSCI	245,90	Silistra
79	Ostrovi Kozlodui	BG0000533	pSCI	605,23	Vratsa
80	Ostrovska step - Vadin	BG0000528	pSCI	301,15	Vratsa
81	Persina	BG0000396	pSCI	22409,57	Pleven/Veliko Tarnovo
82	Pozharevo - Garvan	BG0000530	pSCI	5891,46	Silistra
83	Portitovtsi-Vladimirovo	BG0000517	pSCI	663,53	Montana
84	Pastrina	BG0001037	pSCI	3546,66	Montana
85	Rabrovo	BG0000339	pSCI	908,86	Vidin
86	Reka Belitza	BG0000281	pSCI	117,26	Veliko Tarnovo
87	Reka Vit	BG0000181	pSCI	5717,17	Pleven
88	Reka Iskar	BG0000613	pSCI	9454,15	Pleven
89	Reka Lom	BG0000503	pSCI	1438,69	Vidin/Montana
90	Reka Ogosta	BG0000614	pSCI	1252,27	Vratsa
91	Reka Rositza	BG0000609	pSCI	1441,47	Veliko Tarnovo
92	Reka Skat	BG0000508	pSCI	408,26	Vratsa
93	Reka Yantra	BG0000610	pSCI	13907,81	Veliko Tarnovo/Ruse
94	Ribarnitsi Mechka	BG0002024	SPA	2737,95	Ruse
95	Ribarnitsi Orsoya	BG0002006	SPA	475,46	Montana
96	Ribarnitsi Hadzi Dimitrovo	BG0002070	SPA	446,53	Veliko Tarnovo
97	Rositza - Loznitza	BG0000572	pSCI	1813,30	Dobrich
98	Svishtovska gora	BG0000576	pSCI	1917,84	Veliko Tarnovo
99	Svishtovsko-Belenska nizina	BG0002083	SPA	5440,98	Pleven/Veliko Tarnovo
100	Sedlarkata	BG0000591	pSCI	1,01	Pleven
101	Srebarna	BG0000241	SPA&pSCI	1448,20	Silistra
102	Stara reka	BG0000279	pSCI	146,17	Veliko Tarnovo
103	Stenata	BG0002031	SPA	79,73	Silistra
104	Studena reka	BG0000233	pSCI	5301,57	Veliko Tarnovo/Ruse
105	Studenetz	BG0000240	SPA&pSCI	28050,66	Pleven
106	Suha reka	BG0000107	pSCI	62528,73	Silistra/Dobrich
107	Suha reka	BG0002048	SPA	25769,75	Silistra/Dobrich
108	Tvardishka planina	BG0000211	pSCI	38649,53	Veliko Tarnovo
109	Timok	BG0000525	pSCI	493,97	Vidin
110	Tarnovski visochini	BG0000213	pSCI	4434,61	Veliko Tarnovo
111	Harsovka reka	BG0000106	pSCI	36756,70	Silistra/Dobrich
112	Harsovka reka	BG0002039	SPA	35428,63	Silistra/Dobrich
113	Tzar Petrovo	BG0000340	pSCI	1744,46	Vidin
114	Tzibritza	BG0000509	pSCI	961,40	Montana
115	Tzibar	BG0000199	pSCI	2968,43	Montana
116	Tsibarsko blato	BG0002104	SPA	909,77	Montana

Nr. crt.	Nume	Cod	Tip	Suprafața [ha]	District
117	Chairya	BG0002085	SPA	1451,15	Dobrich
118	Chernata mogila	BG0000516	pSCI	13,08	Veliko Tarnovo
119	Shablenski ezere complex	BG0000156	SPA	3195,44	Dobrich
120	Shishentzi	BG0000523	pSCI	571,55	Vidin
121	Yazovir Gorni Dubnik	BG0000611	pSCI	2538,29	Pleven
122	Yazovir Stamboliyski	BG0000275	pSCI	9355,55	Veliko Tarnovo